

Gymnospermae^[17]

1. Κυπαρίσσι

Οικογένεια: Cupressaceae   Γένος: Cupressus

Είδη: Cupressus arizonica Greene (Κυπαρίσσι της Αριζόνα), Cupressus sempervirens L. (Μεσογειακό Κυπαρίσσι)^{[(1),[4],[17)]}

Το Κυπαρίσσι είναι ένα αιθαλές δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος τα 25 μέτρα. Καλλιεργείται ευρέως για καλλωπιστικούς σκοπούς, το ξύλο του και το αιθέριο έλαιό του. Χάρη στην ανθεκτικότητά του στις χαμηλές αλλά και υψηλές θερμοκρασίες, και τις ελάχιστες απαιτήσεις σε θρεπτικά συστατικά του εδάφους χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους παγκοσμίως. Το μεγάλο του ύψος το καθιστά κατάλληλο για φύτευση σε σειρές και τη δημιουργία φραχτών με στόχο την προστασία από τον άνεμο (ανεμοφράκτες). Είναι μόνοικο δέντρο, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη (μονογενή άνθη). Ανθοφορεί ανάλογα την περιοχή από Ιανουάριο έως Απρίλιο. ^{[(3), [5], [8], [9], [12], [13)]}

Στο Δημοτικό Πάρκο Κατερίνης συναντά κανείς τα είδη *Cupressus arizonica* - Κυπαρίσσι της Αριζόνα ή Γλαυκό Κυπαρίσσι, και το *Cupressus sempervirens* - Μεσογειακό Κυπαρίσσι.

Το **Κυπαρίσσι της Αριζόνα** ή Γλαυκό Κυπαρίσσι έχει φύλλωμα σε γαλαζοπράσινο χρώμα, εξού και το όνομα «γλαυκό». Όπως υποδηλώνει η άλλη ονομασία του, κατάγεται από την πολιτεία Αριζόνα της Βόρειας Αμερικής. Ανθοφορεί και καρποφορεί σπάνια. Από την άλλη το **Μεσογειακό Κυπαρίσσι** είναι ένα είδος του οποίου η φυσική εξάπλωση περιορίζεται στην ανατολική μεσόγειο και τη δυτική Ασία. ^{[(3), [5], [8], [9], [12], [13)]} Στην Ελλάδα υπάρχουν εκτεταμένα δάση του είδους, κυρίως στο νησιωτικό χώρο του ανατολικού Αιγαίου και στην Κρήτη, τα οποία προστατεύονται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας». ^{[(3), [15)]}

Το Κυπαρίσσι στην ελληνική μυθολογία: Σύμφωνα με το μύθο, ο Κυπάρισσος ήταν ένας νέος, φίλος του θεού Απόλλωνα ο οποίος του χάρισε για συντροφιά ένα εξημερωμένο ιερό ελάφι. Κάποια μέρα που ο Κυπάρισσος κυνηγούσε, σκότωσε κατά λάθος το ελάφι. Από τη θλίψη του θέλησε να πεθάνει και παρακάλεσε τους θεούς να τον πάρουν αλλά να αφήσουν τα δάκρυά του να ρέουν αιώνια. Έτσι, οι θεοί τον μεταμόρφωσαν σε Κυπαρίσσι που από τον κορμό του θα ρέει ρητίνη όταν

πληγώνεται. Το δένδρο αυτό έγινε έκτοτε σύμβολο πένθους και αφιερώθηκε στον Πλούτωνα. Οι αρχαίοι Έλληνες μετά τον θάνατο ενός αγαπημένου τους προσώπου, κρεμούσαν κλωνάρια κυπαρισσιού έξω από τις πόρτες τους. Ακόμη και σήμερα συνηθίζεται να φυτεύονται κυπαρίσσια στα κοιμητήρια και το δένδρο αυτό να υποδηλώνει το πένθος. ^([11], [16])

2. Γιουνίπερος ή Άρκευθος

Οικογένεια: *Cupressaceae*   **Γένος:** *Juniperus*

Είδος: *Juniperus horizontalis* Moench "*Glauca*" (Γιουνίπερος οριζοντιόκλαδος 'ποικιλία γλαυκός') ^([1], [4], [17])

Οι Γιουνίπεροι ή Άρκευθοι είναι ένα γένος της οικογένειας των Κυπαρισσοειδών που περιλαμβάνει πάνω από 60 είδη αρωματικών θάμνων και δέντρων. Οι Γιουνίπεροι κατατάσσονται σε δύο ομάδες ανάλογα με τα φύλλα τους, τα οποία μπορεί να είναι είτε βελονοειδή και μοιάζουν με αυτά των Κέδρων, είτε λεπιοειδή και μοιάζουν με αυτά των Κυπαρισσιών. Ανάλογα το είδος, ένας Γιουνίπερος μπορεί να είναι χαμηλός θάμνος ή ψηλό δέντρο ή και έρπον θάμνος με πλαγιόκλαδη ανάπτυξη. ^([2], [6], [7], [13], [14])

Ο **Γιουνίπερος οριζοντιόκλαδος, ο γλαυκός** είναι ένας θάμνος με αργή ανάπτυξη, χαμηλή και πλαγιόκλαδη ανάπτυξη. Τα κλαδιά του αναπτύσσονται κοντά στο έδαφος και μπορεί να έχει μέγιστο ύψος μισό μέτρο αλλά το πλάτος του μπορεί να φτάσει μέχρι και τα 3 μέτρα. Ο φλοιός του έχει καφέ σκούρο χρώμα και τα λεπιοειδή φύλλα του έχουν πράσινη γαλαζωπή απόχρωση (εξού και το όνομα «γλαυκός»). Τα άνθη του είναι δίοικα, δηλαδή συναντάμε αρσενικά και θηλυκά άνθη σε διαφορετικά φυτά (άτομα). Τα αρσενικά άνθη έχουν μικρούς κίτρινους στήμονες, ενώ τα θηλυκά φέρουν μικρά λέπια σε καφέ αποχρώσεις. Λόγω του μικρού τους μεγέθους δεν είναι εύκολα διακριτά. Οι καρποί είναι μικροί, σφαιρικοί και πράσινοι στην αρχή, ενώ όσο ωριμάζουν παίρνουν σκούρα μπλε απόχρωση. ^([2], [6], [7], [14])

Το συγκεκριμένο είδος κατάγεται από τις βόρειες πολιτείες της Αμερικής, αλλά είναι εξαιρετικά ανθεκτικό και προσαρμοστικό σε άλλα εδάφη και κλίματα, αλλά και στην ατμοσφαιρική ρύπανση. Καλλιεργείται σε πολλές ποικιλίες και φυτεύεται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους, ενώ χρησιμοποιείται ευρέως και για

εδαφοκάλυψη αλλά και για συγκράτηση του εδάφους, όπως για παράδειγμα σε πλαγιές. ^([2], [6], [10], [14])

Στο Δημοτικό Πάρκο Κατερίνης συναντάμε πληθώρα Άρκευθων γύρω από τις τεχνητές λίμνες.

3. Πλατύκλαδο

Οικογένεια: Cupressaceae   Γένος: *Platycladus*

Είδος: *Platycladus orientalis* (L.) Franco (Πλατύκλαδο ή Τούγια η ανατολική) ^[4]

Το Πλατύκλαδο ή η Τούγια η ανατολική (παλαιότερη επιστημονική ονομασία: *Thuja orientalis*) είναι ένας φυλλοβόλος θάμνος ή μικρό δέντρο, με ύψος έως 10 μέτρα. Έχει κωνική κόμη, συμμετρική, με χαρακτηριστικούς πεπλατυσμένους επίπεδους κλαδίσκους. Τα φύλλα είναι λεπιοειδή, ζωηρόχρωμα πράσινα. Είναι μόνοικο δέντρο, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη (μονογενή άνθη). Λόγω του μικρού τους μεγέθους δεν είναι εύκολα διακριτά. Τα αρσενικά άνθη έχουν μικρούς κίτρινους στήμονες, ενώ τα θηλυκά είναι μικρά σε καφέ αποχρώσεις. Οι καρποί είναι ωοειδείς κώνοι με αγκιστροειδείς αποφύσεις στο εξωτερικό μέρος κι έχουν γαλαζωπό χρώμα. ^([2], [3], [6], [7], [10], [14])

Είναι ένα φυτό που προέρχεται από την Άπω Ανατολή, αλλά σήμερα καλλιεργείται ευρέως και μάλιστα σε πολλές ποικιλίες, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως καλλωπιστικά σε πάρκα και κήπους. Το λατινικό όνομα *Thuja* προέρχεται από την ελληνική λέξη «θούια» και σημαίνει αρωματικό ξύλο. ^([2], [3], [6], [7])

4. Έλατο

Οικογένεια: *Pinaceae*   **Γένος:** *Abies*

Είδος: *Abies borisii regis* Mattf. (Υβριδογενής Ελάτη- υβρίδιο των ειδών *Abies alba* Mill. και *Abies cephalonica* Loudon) ^{(1), [4],[17]}

Το Έλατο είναι ένα αιωνόβιο, αειθαλές δέντρο που φτάνει σε ύψος και τα 50 μέτρα. Είναι μόνοικο δέντρο, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη (μονογενή άνθη). Ανθοφορεί αναλόγως το είδος από Απρίλιο έως και Ιούνιο. Διατηρεί το αρχαίο του όνομα «Ελάτη» και ο Θεόφραστος, ο πατέρας της βοτανικής, αναφέρεται εκτεταμένα στην περιγραφή, την οικολογία και την χρησιμότητά του. Πέρα από την καλλιέργειά του για καλλωπιστικούς σκοπούς (ιδιαίτερα την περίοδο των Χριστουγέννων), χρησιμοποιείται ιδιαίτερα το αιθέριο έλαιό του και αποξηραμένα φύλλα ως αφέψημα για το αναπνευστικό. Επίσης, διάσημο είναι το μέλι που προέρχεται από Έλατο, καθώς έχει πολύ χαμηλό ποσοστό γλυκόζης και δεν κρυσταλλώνει. Στο Δημοτικό Πάρκο Κατερίνης συναντά κανείς το υβρίδιο *Abies borisii regis*, των ειδών *Abies alba* - Λευκή Ελάτη και *Abies cephalonica* - Κεφαλληνιακή Ελάτη. Ο υβριδισμός προέκυψε κατά την τελευταία παγετώνια περίοδο όταν τα δύο προαναφερθέντα είδη συναντήθηκαν. ^{(3), [5], [8], [9], [12], [13]}

Ο φλοιός του δέντρου είναι γκρίζος, τα φύλλα- βελόνες διαθέτουν δυο λευκές γραμμές στην κάτω επιφάνεια, ενώ χαρακτηριστικοί είναι οι κώνοι οι οποίοι εκκρίνουν ρητίνη και απολεπίζονται κατά την ωρίμανση. Είναι ενδημικό είδος των Βαλκανίων και στην Ελλάδα σχηματίζει εκτεταμένα δάση στην Πίνδο, αλλά απαντάται και σε ορεινές περιοχές της Πελοποννήσου, στη Στερεά, τον Όλυμπο μέχρι και τη Ροδόπη. ^{(3), [5], [8], [9], [12], [13]}

Τα δάση της υβριδογενούς ελάτης, είναι ακόμη ένας οικότοπος που προστατεύεται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας». ^{(3), [15]}

Το Έλατο στην ελληνική μυθολογία: Φαίνεται πως ο μύθος της Ελάτης ταυτίζεται με αυτόν του Πεύκου κι αυτό γιατί είχαν την κοινή ονομασία «Πίτυς». Δεν είναι ξεκάθαρο σε ποιο από τα δύο δέντρα αναφέρεται ο μύθος της Πιτύος. ^{(11), [16]}

5. Κέδρος

Οικογένεια: *Pinaceae*   **Γένος:** *Cedrus*

Είδη: *Cedrus atlantica* (Endl.) Carrière, *Cedrus deodara* (D. Don) G. Don ^[4]

Ο Κέδρος είναι ένα μεγάλο, αειθαλές, κωνοφόρο δέντρο με ύψος έως και 50 μέτρα. Η κόμη του αποκτά πλατύ κωνικό- πυραμιδοειδές σχήμα, ενώ ο φλοιός του έχει χρώμα σκούρο γκρι. Είναι μόνοικο δέντρο, δηλαδή ένα άτομο έχει και αρσενικά και θηλυκά άνθη. Ανάλογα με το είδος, το χρώμα των ανθέων ποικίλει με τα αρσενικά άνθη να είναι κίτρινα ή ανοιχτά πράσινα και τα θηλυκά να έχουν πράσινο- μπλε ή πορφυρό-καφετί χρώμα. Η περίοδος ανθοφορίας είναι τον Οκτώβριο. Οι Κέδροι συναντώνται συχνά σε ελατοδάση, καθώς παρέχουν την απαραίτητη σκιά στα νεαρά έλατα για να μεγαλώσουν κατά τα πρώτα στάδια της ζωής τους. Στην Ελλάδα είναι καλλιεργούμενο και χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους. Το αιθέριο έλαιό του θεωρείται ευεργετικό για το αναπνευστικό σύστημα και έχει καταπραυντικές ιδιότητες για την επιδερμίδα. ^([2], [6], [7], [10], [14])

Στο Δημοτικό Πάρκο Κατερίνης συναντώνται τα είδη: *Cedrus atlantica* (Endl.) Carrière και *Cedrus deodara* (D. Don) G. Don. Η ονομασία του ***Cedrus Atlantica*** - Κέδρος η Ατλαντική, υποδηλώνει τη χώρα καταγωγής του που είναι η οροσειρά του Άτλαντα στο Μαρόκο. Από εκεί μεταφέρθηκε και καλλιεργήθηκε στην Ευρώπη, με τις πιο γνωστές ποικιλίες να είναι οι: *Glauca* (γκριζογάλανη), *Pendula*, *Pyramidalis* και η *Fastigiata*. Ο ***Cedrus deodara***- Κέδρος των Ιμαλαΐων, προέρχεται από τα δυτικά και νότια Ιμαλάια, το ανατολικό Αφγανιστάν, το βόρειο Πακιστάν και την βόρεια Ινδία. Το όνομα του είδους προέρχεται από το σανσκριτικό “*devadara*” και μεταφράζεται ως “δέντρο του θεού” ή/και “ξύλο του θεού”. Η πιο διαδεδομένη ποικιλία είναι η κρεμοκλαδής (*Pendula*) με χαρακτηριστικό χαμηλότερο ύψος και με κλαδιά έντονα κρεμάμενα προς τα κάτω. ^([2], [6], [7], [8], [10], [14])

6. Μπλε Έλατο

Οικογένεια: *Pinaceae*   **Γένος:** *Picea*

Είδη: *Picea pungens* Engelm. (Μπλε Έλατο ή Έλατο του Κολοράντο)^[4]

Το μπλε Έλατο είναι ένα αειθαλές, κωνοφόρο δέντρο, που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 50 μέτρα. Έχει καφετί φλοιό με χαρακτηριστικό γαλαζωπό φύλλωμα, οι βελόνες του είναι πυκνές και δύσκαμπτες, ενώ η κόμη του δέντρου είναι κωνοειδής. Είναι μόνοικο δέντρο, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη (μονογενή άνθη). Έχει καταγωγή από τα Βραχώδη όρη της βόρειας Αμερικής κι εξαπλώνεται στις δυτικές πολιτείες. Παρουσιάζει ιδιαίτερη αντοχή στα ξηρά εδάφη και προσαρμόζεται εύκολα σε άλλες περιοχές, και γι' αυτό –σε συνδυασμό με το εντυπωσιακό του φύλλωμα- χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους. Στο Δημοτικό Πάρκο Κατερίνης υπάρχει ένα μπλε Έλατο στην Κεντρική τεχνητή λίμνη. ^([2], [3], [6], [7], [10], [14])

7. Πεύκο

Οικογένεια: *Pinaceae*   **Γένος:** *Pinus*

Είδη: *Pinus brutia* Ten. (Τραχεία Πεύκη), *Pinus nigra* J. F. Arnold (Μαύρη Πεύκη), *Pinus pinea* L. (Κουκουναριά)^([1],[4],[17])

Το Πεύκο είναι αειθαλές, κωνοφόρο, μόνοικο δέντρο [δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη (μονογενή άνθη)] με χαρακτηριστικό τα μακριά βελονοειδή φύλλα. Κατά την περίοδο άνθισής του, παράγεται μεγάλη ποσότητα γύρης που μεταφέρεται εύκολα με τον άνεμο ακόμη και σε μεγάλες αποστάσεις και είναι γνωστός αλλεργιογόνος παράγοντας. Στην Ελλάδα τα πευκοδάση έχουν ευρεία εξάπλωση και είναι χαρακτηριστικά της βλάστησής της. Ακόμη, το πεύκο είναι ένα από τα πιο σημαντικά μελισσοκομικά φυτά. Το μέλι του είναι πασίγνωστο και συλλέγεται δύο φορές το χρόνο. Στο Δημοτικό Πάρκο Κατερίνης συναντώνται τα είδη: Τραχεία Πεύκη (*Pinus brutia* Ten.), Μαύρη Πεύκη (*Pinus nigra* J. F. Arnold) και Κουκουναριά (*Pinus pinea* L.). ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η **Τραχεία Πεύκη** ονομάζεται έτσι λόγω της τραχιάς αφής των βελονών. Φτάνει σε ύψος τα 35μ., έχει πλατιά κόμη με ακανόνιστο σχήμα και φλοιό με καστανοκόκκινο χρώμα. Ανθίζει Μάρτιο έως Μάιο. Εξαπλώνεται στις παραθαλάσσιες περιοχές της ανατολικής Μεσογείου – Δυτικής Ασίας, ενώ στην Ελλάδα συναντάται στην ανατολική Μακεδονία και Θράκη, και στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου, στη Θάσο και στην Κρήτη. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13]) Είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό είδος και χρησιμοποιείται σε αναδασώσεις, ενώ τα φυσικά δάση που σχηματίζει το είδος, εντάσσονται στον τύπο οικοτόπου «Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου» και προστατεύονται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15])

Η **Μαύρη Πεύκη** πήρε το όνομά της από το χαρακτηριστικό μαύρο χρώμα στο εσωτερικό του κουκουναριού της. Φτάνει σε ύψος τα 40μ., έχει γκρίζο- καστανό φλοιό και κωνοειδή κόμη με πλατιά, επίπεδη κορυφή. Ανθοφορεί από Απρίλιο έως Ιούνιο. Τη συναντούμε στη νότια Ευρώπη και τη βόρεια Αφρική, ενώ στην Ελλάδα απαντάται σε όλη την ηπειρωτική χώρα και ορισμένα νησιά (Εύβοια, Θάσος, Λέσβος, Σάμος). ^([3], [5], [8], [9], [12], [13]) Τα φυσικά δάση που σχηματίζει το είδος, εντάσσονται στον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «(Υπο) Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη μαυρόπευκα». ^([3], [15]) Τέλος, τα τελευταία χρόνια το εκχύλισμα Μαύρης Πεύκης χρησιμοποιείται ευρέως στην κοσμετολογία.

Η **Κουκουναριά** ονομάζεται έτσι χάρη στα εδώδιμα σπέρματα που παράγουν τα κουκουναρία της, το γνωστό σε όλους καρπό “κουκουναρί”. Το δέντρο φτάνει σε ύψος τα 30μ., έχει κόμη σφαιρική- ομπρελοειδή και φλοιό καστανοκόκκινο, που απολεπίζεται και μένουν πορτοκαλόχρωμες κηλίδες. Ανθίζει Μάιο έως και Ιούνιο. Λόγω της εδωδιμότητας του σπόρου του, έχει καλλιεργηθεί ευρύτατα κι έτσι η φυσική του εξάπλωση είναι αμφίβολη. Στην Ελλάδα υπάρχουν τρία γνωστά δάση: το δάσος της Στροφιλιάς στην βορειοδυτική Πελοπόννησο, του Σχοινιά στην Αττική και οι διάσημες Κουκουναριές στη Σκιάθο. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13]) Τα φυσικά δάση που σχηματίζει το είδος, εντάσσονται σε δύο τύπους οικοτόπων: «Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου» και «Ξυλώδεις αμμοθίνες με *Pinus pinea* ή/και *Pinus pinaster*», και προστατεύονται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15])

Το Πεύκο στην ελληνική μυθολογία: Η Πίτυς ανήκε στις Ορειάδες, τις νύμφες των βουνών. Υπάρχουν δύο εκδοχές του μύθου: σύμφωνα με την πρώτη, ο θεός Πάνας είχε ερωτευτεί την Πίτυ και την διεκδικούσε. Η Νύμφη προσπαθώντας να αποφύγει τον εναγκαλισμό της με τον Πάνα, σκοτώθηκε και η Γαία τη λυπήθηκε και στη μεταμόρφωσε σε πεύκο (πίτυς). Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, η μεταμόρφωση της Πίτυος οφείλεται στη λύπη που ένιωσε η Γη για την κόρη που βρέθηκε εγκλωβισμένη ανάμεσα σε δύο θεούς που την ερωτεύτηκαν, τον Βορέα και τον Πάνα. Η προτίμηση

της Νύμφης για τον Πάνα, προκάλεσε τη ζήλια του Βορέα που την έριξε κάτω από ένα βράχο. Τη λυπήθηκε η Γη και μεταμόρφωσε το σώμα της σε πεύκο. Σαν δέντρο πια χαίρεται να κοσμεί το μέτωπο του θεού της με στεφάνια από τα κλαδιά της, ενώ το χαίδεμα των κλαδιών της από το φύσημα του Βορέα προκαλεί τον θρήνο της. ^([11], [16])

Angiospermae^[17]

8. Πικροδάφνη

Οικογένεια: Apocynaceae   **Γένος: Nerium**

Είδος: Nerium oleander L. ^([1], [4], [17])

Η Πικροδάφνη είναι ένας αιθαλής θάμνος, αυτοφυής της περιοχής της Μεσογείου. Συναντάται κοντά σε ρυάκια και υγροτόπους αλλά φυτεύεται και κατά μήκος δρόμων, σε πάρκα και αστικά τοπία. Καλλιεργείται και χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό λόγω της μεγάλης της ανθεκτικότητας στην ξηρασία, στα φτωχά σε θρεπτικά ή με μεγάλη αλατότητα εδάφη και στην ατμοσφαιρική ρύπανση. Η μεγάλη περίοδος ανθοφορίας της, από Μάιο έως Οκτώβριο, την κάνει να ξεχωρίζει κι ανάλογα την ποικιλία τα άνθη μπορεί να έχουν χρώμα ροζ, κόκκινο, άσπρο ή σομόν. Ο χυμός της εάν έρθει σε επαφή με το δέρμα μπορεί να προκαλέσει φουσκάλες, ερεθισμό και πόνο, ενώ όλα τα μέρη του φυτού προκαλούν διαταραχές λόγω τοξικότητας. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Πικροδάφνη στην ελληνική μυθολογία: Η Πικροδάφνη εικάζεται ότι ήταν αδερφή της Λυγαριάς (πιθανόν λόγω της κοινής τους προτίμησης στο νερό). Είχαν έναν μονάκριβο αδερφό, ο οποίος χάθηκε πρόωρα. Η Λυγαριά θρηνούσε τόσο πολύ που τα άνθη της πήραν μωβ, πένθιμο χρώμα. Τα άνθη της Πικροδάφνης όμως είχαν ζωνρό κι έντονο χρώμα και η Λυγαριά την κατηγορήσε ότι δεν πενθεί. Εκείνη όμως απάντησε ότι μπορεί να μην δείχνει τη θλίψη της εξωτερικά, αλλά μέσα της έχει μεγάλη πίκρα (εξού και η τοξικότητα). ^([11], [16])

9. Αρκουδοπούρναρο

Οικογένεια: Aquifoliaceae   **Γένος:** *Ilex*

Είδος: *Ilex aquifolium* L. ^([1],[4],[17])

Το Αρκουδοπούρναρο είναι αειθαλής θάμνος που μπορεί να φτάσει σε ύψος μέχρι και τα 10μ. Είναι μεσογειακό είδος και στην Ελλάδα το συναντάμε διάσπαρτο μέσα σε δάση της ηπειρωτικής χώρας και κάποια νησιά. Αποτελεί οικολογικό δείκτη μιας καλά διατηρημένης δασικής περιοχής και εμπλουτίζει το έδαφος συμπληρώνοντας τα διάκενα μετά από υλοτομία. Έχει χαρακτηριστικά σκούρα πράσινα οδοντωτά φύλλα, με αγκαθωτές κορυφές. Τα άνθη του είναι δίοικα, δηλαδή συναντάμε αρσενικά και θηλυκά άνθη σε διαφορετικά φυτά (άτομα). Ανθοφορεί Μάιο και Ιούνιο, ενώ τα επικονιασμένα άνθη σχηματίζουν το χειμώνα χαρακτηριστικούς κόκκινους σφαιρικούς καρπούς. Εξαιτίας αυτών, το αρκουδοπούρναρο θεωρείται (λανθασμένα) το φυτό των Χριστουγέννων καθώς μπερδεύεται με το «γκι» των ευρωπαϊκών χωρών, το οποίο είναι ο Ιξός – *Viscum album* L. (Ο Ιξός είναι παράσιτο δέντρων και σχηματίζει λευκούς σφαιρικούς καρπούς.) Οι φυσικοί πληθυσμοί συχνά «ληηλατούνται» για τα κλαδιά και τους καρπούς τους και την πώλησή τους, με αποτέλεσμα το Υπουργείο Περιβάλλοντος να έχει εκδώσει ειδική απόφαση και πίνακα υλοτομίας για τη νόμιμη συλλογή και διακίνηση του είδους. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Το Αρκουδοπούρναρο στην παράδοση: Σε πολλά μέρη της Ευρώπης θεωρείται κακοτυχία να κόψεις ένα τέτοιο φυτό, καθώς είναι αιωνόβιο και σημάδι της αιώνιας ζωής και καλοτυχίας. Το Αρκουδοπούρναρο το συναντάμε και στη σύγχρονη θρησκευτική παράδοση. Ένας μύθος λέει ότι φύτεψε για πρώτη φορά στις πατημασιές του Χριστού, όταν αυτός βάδιζε στη γη. Τα αγκαθωτά φύλλα του αλλά και οι κόκκινοι καρποί του, συμβολίζουν τα μαρτύρια του Χριστού.

10. Κισσός

Οικογένεια: *Araliaceae*   **Γένος:** *Hedera*

Είδος: *Hedera helix* L. ^([1],[4],[17])

Ο Κισσός είναι αειθαλής, αναρριχώμενος ή έρπων θάμνος. Δημιουργεί εναέριες ρίζες με τις οποίες αναρριχάται σε υποστηρίγματα ή και άλλα δέντρα και το βοηθούν να συγκρατηθεί πάνω τους. Εξαιτίας αυτών θεωρείται λανθασμένα παράσιτο των δέντρων. Ανθοφορεί Σεπτέμβριο- Οκτώβριο και τα άνθη του είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος. Παρόλο που έχει αναφερθεί πιθανή τοξικότητα του κισσού, το εκχύλισμα φύλλων του χρησιμοποιείται ευρέως στην φαρμακευτική και την κοσμετολογία, σε εγκεκριμένες αναλογίες. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Ο Κισσός στην ελληνική μυθολογία: Η εκδοχή λέει ότι η Ήρα, θετή μητέρα του θεού Διονύσου (γιός του Δία και της Σεμέλης), θέλησε να τον καταστρέψει. Οι νύμφες όμως έκρυσαν το μωρό σε μια κούνια ανάμεσα σε φύλλα κισσού. Έτσι ο Κισσός έγινε ένα από τα ιερά φυτά- σύμβολα του θεού Διονύσου, όπως και της ακολουθίας του (Μαινάδες, Σάτυροι, Σειληνοί κ.α.), οι οποίοι απεικονίζονται συχνά με στεφάνι κισσού στο κεφάλι. Ο θύρσος, σύμβολο του Διονύσου, ήταν επίσης διακοσμημένος με κισσό. Στην αρχαία Ελλάδα χρησιμοποιούσαν στεφάνι ανθέων Κισσού στους γάμους, ως σύμβολο αιώνιας πίστης. Αποτελούσε επίσης, μαζί με την άμπελο, σύμβολο μέθης και πίστευαν ότι ένα στεφάνι κισσού στο κεφάλι ανακουφίζει τον μεθυσμένο από τον πονοκέφαλο. Τέλος, ήταν συχνό διακοσμητικό μοτίβο σε κρατήρες και άλλα αγγεία στην αρχαία τέχνη. ^([11], [16])

11. Τραχύκαρπος (ή Χαμέρωπας)

Οικογένεια: *Arecaceae*   **Γένος:** *Trachycarpus*

Είδος: *Trachycarpus fortunei* (Hook.) H.Wendl. (πρώην ονομασία *Chamaerops excelsa*) ^[4]

Ο Τραχύκαρπος -ή Χαμέρωπας βάσει της παλιάς ονομασίας του- είναι ένας φοίνικας που φτάνει σε ύψος και στα 12μ. και κατάγεται από την κεντρική και ανατολική Κίνα. Θεωρείται το πιο ανθεκτικό φοινικοειδές γιατί προσαρμόζεται και σε βόρεια κλίματα.

Ο κορμός του είναι τριχωτός, τα φύλλα παλαμοσχιδή και σκούρα πράσινα και τα άνθη μικρά και κίτρινα. Οι σκουρόχρωμοι καρποί του έχουν ιδιαίτερα σκληρή και ανώμαλη επιφάνεια, και σε αυτό οφείλει το όνομά του (τραχύς + καρπός). Είναι φυτό ταχείας ανάπτυξης και γι' αυτό καλλιεργείται και φυτεύεται ως καλλωπιστικό σε πάρκα, κήπους και πόλεις. Στην Κίνα χρησιμοποιούνται ίνες από τα φύλλα και τον φλοιό του ως προϊόν κλωστοϋφαντουργίας, για την κατασκευή σχοινιών, σκουπών, χαλιών, ακόμα και ρούχων. Το κοινό όνομα που του αποδίδεται στα αγγλικά -chinese windmill palm- οφείλεται στην ψευδαίσθηση του σχήματος του ανεμόμυλου που δίνουν τα φύλλα του. ([2], [6], [7], [10], [14])

12. Γιούκα

Οικογένεια: *Asparagaceae*   Γένος: *Yucca*

Είδος: *Yucca L. sp.* [4]

Το Γιούκα είναι ένα αιθαλές τροπικό φυτό με χαρακτηριστικά πράσινα, δερματώδη, σπαθωτά φύλλα με μυτερές άκρες. Μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 6 μέτρα, και σε διάμετρο το 1,5 μέτρο. Ανθοφορεί ανάλογα το είδος και τις συνθήκες ανάπτυξης, την άνοιξη ή και το φθινόπωρο, και τα άνθη του είναι μεγάλα, άσπρα καμπανοειδή και βρίσκονται όλα μαζί σε ένα στέλεχος. Όσο το Γιούκα ψηλώνει, τα χαμηλά φύλλα κοντά στη βάση του ξεραίνονται και πέφτουν, σχηματίζοντας έτσι ένα ξυλώδη κορμό.

([2], [6], [7], [10], [14])

Το γένος *Yucca* περιλαμβάνει πάνω από 40 είδη, θάμνους και δέντρα. Κατάγεται από το Μεξικό και η φυσική του εξάπλωση είναι στην κεντρική Αμερική και την Καραϊβική, αλλά σήμερα καλλιεργείται και φυτεύεται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους, αλλά ακόμη χρησιμοποιείται και σε εσωτερικούς χώρους. Όλα τα είδη *Yucca* είναι ανθεκτικά στο κρύο, όχι όμως στον παγετό. Ακόμη είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στο ηλιακό φως και δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις σε χώμα. ([7], [10], [14])

13. Μαόνια

Οικογένεια: Berberidaceae   **Γένος:** Mahonia

Είδος: Mahonia aquifolium (Pursh) Nutt. ^[4]

Η Μαόνια είναι ένας αειθαλής θάμνος, με μέγιστο ύψος περίπου τα 3 μέτρα. Ο κορμός του έχει γκρι χρώμα ενώ τα νεαρά κλαδιά είναι καφετί. Τα φύλλα του είναι δερματώδη και σύνθετα, αποτελούνται δηλαδή από 3-9 φυλλάρια, ωοειδή με αγκαθωτές παρυφές, όπως φαίνεται από το λατινικό “aquifolium” που σημαίνει «αγκαθωτό φύλλωμα». Τα άνθη του είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος, και φύονται πολλά μαζί. Έχουν έντονο κίτρινο χρώμα, ανθίζουν Μάρτιο έως Μάιο και είναι έντονα αρωματικά. Οι καρποί είναι μικροί, σφαιρικοί, μπλε χρώματος. ^([2], [6], [7], [10], [14])

Η Μαόνια είναι αυτοφυές της Βόρειας Αμερικής, με καταγωγή από το Όρεγκον που είναι και το εθνικό φυτό. Είναι ανθεκτικό στις χαμηλές θερμοκρασίες, την υγρασία αλλά προσαρμόζεται και σε ξηρά εδάφη με σκιά. Σύμφωνα με μελέτες εθνοβοτανικής στην Αμερική, υπάρχουν πολλές αναφορές για χρήσεις του φυτού στην λαϊκή ιατρική αυτόχθονων φυλών Ινδιάνων, αλλά ακόμη και σήμερα οι καρποί χρησιμοποιούνται για παραγωγή μαρμελάδας, χυμού ή αλκοολούχων ποτών. Από το εσωτερικό κομμάτι του φλοιού, αναφέρεται η παραγωγή κίτρινης βαφής και μωβ από τους καρπούς. ^([2], [6], [7], [14])

Η Μαόνια καλλιεργείται και φυτεύεται είτε μεμονωμένα είτε κατά ομάδες, ώστε να σχηματίσει φράχτη, σε κήπους και πάρκα. Το φυτό αυτό μοιάζει εμφανισιακά με το Αρκουδοπούρναρο (*Ilex aquifolium*), αλλά παρατηρώντας τα μπορεί κανείς να εντοπίσει τις διαφορές.

14. Ναντίνα

Οικογένεια: Berberidaceae   **Γένος:** Nandina

Είδος: Nandina domestica Thunb. ^[4]

Η Ναντίνα είναι ένας ημι-αιθαλής θάμνος με μέγιστο ύψος τα 2,5 μέτρα και διάμετρο 1 μέτρο. Έχει χαρακτηριστικό πράσινο φύλλωμα, το οποίο παίρνει κόκκινες και μωβ αποχρώσεις το φθινόπωρο και τον χειμώνα. Τα φύλλα είναι σύνθετα, αποτελούνται δηλαδή από 3-5 φυλλάκια, ελλειπτικού σχήματος. Ανθίζει την άνοιξη και τα άνθη της είναι μικρά, λευκά με κίτρινους ανθήρες. Οι καρποί είναι μικροί, σφαιρικοί κόκκινοι και παραμένουν επάνω στο φυτό κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Αντέχει σε κρύο αλλά και υψηλές θερμοκρασίες, ενώ δεν έχει ιδιαίτερες εδαφικές απαιτήσεις. ^([2], [6], [7], [10], [14])

Κατάγεται από τις χώρες της Άπω Ανατολής και λόγω του εντυπωσιακού της χρώματος, είναι εξαιρετικά δημοφιλής ως καλλωπιστικό σε πάρκα, κήπους, φράχτες ακόμη και γλάστρες σπιτιών. ^([6], [7], [14])

15. Κατάλη

Οικογένεια: Bignoniaceae   **Γένος:** Catalpa

Είδος: Catalpa bignonioides Walter ^[4]

Η Κατάλη είναι φυλλοβόλο δέντρο που φτάνει σε ύψος τα 20μ. και προέρχεται από τις νότιες Ηνωμένες Πολιτείες και την κεντρική Αμερική. Σχηματίζει πυκνή, σφαιρική κόμη, με πολύ μεγάλα και πλατιά φύλλα, και γι' αυτό είναι διάσημη για τη σκιά που προσφέρει. Ανθίζει Μάιο-Ιούνιο. Τα άνθη της είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος, με σωληνοειδές σχήμα και λευκά με ρόδινα-μωβ στίγματα στο εσωτερικό τους. Οι χαρακτηριστικοί καρποί της, είναι επιμήκεις και ιδιαίτερα μακροί, κρεμάμενοι. Η πυκνή της κόμη και η ανθεκτικότητά της στην ατμοσφαιρική ρύπανση αλλά και τις χαμηλές θερμοκρασίες, την καθιστούν κατάλληλη για φύτευση σε πάρκα, κήπους, ακόμη και δεντροστοιχίες. Τα φύλλα αναδύουν μια άσχημη μυρωδιά όταν σπάνε, πιθανόν ως μηχανισμός ενάντια στα ζώα. ^([2], [6], [7], [10], [14])

16. Αγιόκλημα

Οικογένεια: Caprifoliaceae   **Γένος:** Lonicera

Είδος: Lonicera japonica Thunb. ^[4]

Το Αγιόκλημα, όπως δηλώνει η λατινική ονομασία του, προέρχεται από την Ιαπωνία και της υπόλοιπες χώρες της Άπω Ανατολής. Είναι πολυετής, ημι-αιθαλής και αναρριχώμενος θάμνος, με σκούρα πράσινα φύλλα που η κάτω επιφάνεια εμφανίζει χνούδι. Τα λευκά και κίτρινα άνθη έχουν σχήμα σάλπιγγας και είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος. Κατά την μεγάλη περίοδο ανθοφορίας τους -Απρίλιο έως Σεπτέμβριο- αναδύουν ένα υπέροχο άρωμα και παράγουν γλυκό νέκταρ. Είναι φυτό γρήγορης ανάπτυξης και ιδιαίτερα ανταγωνιστικό με άλλα είδη για πόρους -φως, νερό, θρεπτικά-. Καλλιεργείται και χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε κήπους και πάρκα. ^([2], [6], [7], [10], [14])

17. Γαύρος

Οικογένεια: Corylaceae   **Γένος:** Carpinus

Είδος: Carpinus betulus L. ^([1],[4],[17])

Ο Γαύρος είναι φυλλοβόλο δέντρο που το ύψος του φτάνει έως και 25μ.. Είναι γηγενές της Ευρώπης και στην Ελλάδα συναντάται από τη Στερεά Ελλάδα και βορειότερα. Ο κορμός του είναι λείος, γκρίζος και πολύ σκληρός. Έχει πυκνή κόμη με ζωηρόχρωμα πράσινα φύλλα. Είναι μόνοικο δέντρο, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά (πράσινα) και αρσενικά (κιτρινωπά) άνθη (μονογενή άνθη). Ανθοφορεί Απρίλιο και Μάιο. Ο καρπός που σχηματίζει είναι κρεμάμενος με μακριά πτερύγια. Καλλιεργείται και φυτεύεται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και πόλεις για το ωραίο του φύλλωμα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

18. Οστρυά

Οικογένεια: Corylaceae   **Γένος:** Ostrya

Είδος: Ostrya carpinifolia Scop. ^([1],[4],[17])

Η Οστρυά είναι φυλλοβόλο δέντρο που φτάνει σε ύψος έως και 20μ. Εξαπλώνεται στη νοτιοανατολική Ευρώπη μέχρι και τον Καύκασο, ενώ στην Ελλάδα έχει ευρεία εξάπλωση και το συναντάμε σε μεικτά φυλλοβόλα δάση. Τα φύλλα του είναι έντονα πράσινα, πριονωτά μικρότερα από το συγγενικό του είδος *Carpinus betulus* – Γαύρος. Είναι μόνοικο δέντρο με άνθη μονογενή, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη, που ανθίζουν Απρίλιο-Μάιο. Οι καρποί είναι κρεμάμενοι, σε ένα σακοειδές περίβλημα. Καλλιεργείται και φυτεύεται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και πόλεις για το ωραίο του φύλλωμα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Οστρυά αποτελεί σημαντικό είδος της ελληνικής χλωρίδας και τα υπάγεται στον τύπο οικοτόπου «Δάση οστριάς, ανατολικού γαύρου και μικτά θερμοφιλα δάση» που προστατεύεται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15])

19. Κουμαριά

Οικογένεια: Ericaceae   **Γένος:** Arbutus

Είδος: Arbutus unedo L. ^([1],[4],[17])

Η Κουμαριά είναι αειθαλής θάμνος, ή χαμηλό δέντρο, με ύψος έως και 4μ.. Έχει χαρακτηριστικό φλοιό με κόκκινο- σταχτί χρώμα, που ξεφλουδίζει. Τα φύλλα της είναι έντονα πράσινα, με λεία επιφάνεια και πριονωτά. Τα άνθη της είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος, λευκού χρώματος. Οι καρποί είναι σφαιρικοί με κοκκώδη υφή, κόκκινοι, κίτρινοι ή/ και πορτοκαλιοί. Εξαπλώνεται στις Μεσογειακές χώρες και στη δυτική Ευρώπη, ενώ στην Ελλάδα απαντάται σχεδόν σε όλη τη χώρα. Ανθίζει δύο φορές το χρόνο, τον Μάιο και τον Σεπτέμβριο κι έτσι παράγει και καρπούς δύο φορές. Οι καρποί είναι αρωματικοί, με γλυκιά γεύση και πλούσιοι σε βιταμίνη C, όμως αν καταναλωθούν σε μεγάλη ποσότητα μπορεί να προκαλέσουν δυσπεψία. Διάσημα προϊόντα της Κουμαριάς είναι το μέλι, τσίπουρο, λικέρ, ακόμη και brandy, γλυκό του κουταλιού και μαρμελάδες. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Κουμαριά στην ελληνική μυθολογία: Στη μυθολογία αναφέρεται ότι η κουμαριά προέρχεται από τη μεταμόρφωση του γιου της Γαίας, Τρικόρφου, αλλά χωρίς πολλές λεπτομέρειες. ^([11], [16])

20. Ακακία Κωνσταντινουπόλεως

Οικογένεια: Fabaceae   Γένος: Albizia

Είδος: Albizia julibrissin Durazz. ^([4],[17])

Η Ακακία Κωνσταντινουπόλεως είναι ένα φυλλοβόλο δέντρο με ύψος από 5-12 μέτρα. Ο φλοιός του δέντρου έχει γκρίζο-πράσινο χρώμα και αποκτά κατακόρυφες ραβδώσεις καθώς μεγαλώνει. Έχει πλούσια, πλαγιόκλαδη κόμη σε ομπρελοειδές σχήμα με χαρακτηριστικά σύνθετα φύλλα, κάθε φύλλο δηλαδή αποτελείται από πολλά φυλλάρια, τα οποία έχουν τη χαρακτηριστική ιδιότητα να κλείνουν το βράδυ. Τα πυκνά ροζ άνθη της είναι ιδιαίτερα όμορφα και είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος. Ανθίζει Ιούνιο έως Σεπτέμβριο. Οι καφέ καρποί της είναι κρεμάμενοι σε σχήμα φασολιού (κοινό χαρακτηριστικό των ειδών που ανήκουν στην οικογένεια των ψυχανθών –Fabaceae). Η Ακακία Κωνσταντινουπόλεως χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πάρκα, κήπους και πόλεις λόγω των εντυπωσιακών λουλουδιών της, αλλά και της μεγάλης της ανθεκτικότητας στις ακραίες καιρικές συνθήκες, την ατμοσφαιρική ρύπανση, ακόμα και στην αλατότητα του εδάφους. Έχει καταγωγή από την κεντρική και ανατολική Ασία, ενώ εισήχθη στην Ευρώπη τον 18^ο αιώνα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Ακακία Κωνσταντινουπόλεως στην ιστορία: Το λατινικό της όνομα της αποδόθηκε χάρη στον Φίλιππο ντέλι Αλμπίτσι, ο οποίος τη μετέφερε από την Κωνσταντινούπολη στην Τοσκάνη. Το ονόμαζαν «το φυτό με τα μεταξένια άνθη», καθώς ο όρος “julibrissim” -που έχει περσικές ρίζες- σημαίνει μεταξένιο λουλούδι (γκουλ= λουλούδι και αμπρισάμ= μετάξι). ^([3], [5], [8], [9],)

21. Κουτσουπιά

Οικογένεια: Fabaceae   Γένος: Cercis

Είδος: *Cercis siliquastrum* L. ^([1],[4],[17])

Η Κουτσουπιά είναι φυλλοβόλο δέντρο που φτάνει σε ύψος τα 10μ.. Χαρακτηριστικό είναι ότι βγάζει πρώτα άνθη και μετά φύλλα, με αποτέλεσμα να έχει μια πολλή εντυπωσιακή εικόνα. Τα φύλλα της έχουν ζωντανό πράσινο χρώμα, με καρδιοειδή βάση και λεία επιφάνεια, στην οποία ξεχωρίζουν επτά νεύρα. Τα όμορφα έντονα ρόδινα άνθη της ευωδιάζουν κατά την άνθισή τους, από τέλη Φεβρουαρίου κιόλας μέχρι και αρχές Ιουνίου, και είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος. Οι καφέ-κόκκινοι καρποί της είναι κρεμάμενοι σε σχήμα φασολιού (κοινό χαρακτηριστικό των ειδών που ανήκουν στην οικογένεια των ψυχανθών –Fabaceae). Το ξύλο της είναι ιδανικό για κατασκευές και χρησιμοποιείται στην ξυλοτορνευτική τέχνη. Η φυσική εξάπλωση του είδους είναι οι μεσογειακές περιοχές και η δυτική Ασία, ενώ στην Ελλάδα τη συναντάμε σχεδόν σε όλη την ηπειρωτική χώρα και σε νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου. Χρησιμοποιείται συχνά ως καλλωπιστικό σε πάρκα, κήπους, δρόμους και πόλεις. Θεωρείται σημαντικό μελισσοκομικό φυτό καθώς λόγω της πρώιμης ανθοφορίας του μπορεί να δώσει άφθονη τροφή σε μέλισσες και άλλα έντομα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Κουτσουπιά στην ιστορία και την παράδοση: Η Κουτσουπιά είναι φυτό που υπήρχε από την αρχαιότητα σε όλα τα κράτη της Μεσογείου. Το επιστημονικό της όνομα, το έλαβε από την λέξη “κερκίς”, ένα εξάρτημα του αργαλειού, που στην αρχαιότητα το έφτιαχναν από ξύλο Κουτσουπιάς. Σύμφωνα με μια παράδοση ο Ιούδας από τις τύψεις του μετά την προδοσία του Ιησού, κρεμάστηκε από μια Κουτσουπιά. Γι’ αυτό το δέντρο αυτό πολλοί το αποκαλούν και δέντρο του Ιούδα. Πιθανόν αυτή η εκδοχή προέρχεται από την παράφραση του γαλλικού ονόματος “ arbre de Judée -δένδρο της Ιουδαίας”, μιας και η Κουτσουπιά είναι πολύ συνηθισμένο δέντρο στην περιοχή της ιστορικής Ιουδαίας. Τα ιερά κείμενα της Διαθήκης, πάντως, αναφέρουν πως ο Ιούδας τελικά κρεμάστηκε σε συκιά. Άλλη παράδοση θέλει την Κουτσουπιά να κοκκινίζει από ντροπή επειδή η ύπαρξή της συνδέθηκε με τον Ιούδα, γι’ αυτό και θεωρείται το δέντρο της Μεγάλης Παρασκευής. ^([3], [5], [8], [9].)

22. Σοφόρα

Οικογένεια: Fabaceae   **Γένος: *Styphnolobium***

Είδος: *Styphnolobium japonicum* (L.) Schott ^[4]

Η Σοφόρα είναι ένα μεγάλο, φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος μέχρι και τα 25μ., με γκριζο-καφετί φλοιό που αργότερα εμφανίζει κατακόρυφες ρωγμές και αυλακώσεις. Έχει ακανόνιστου σχήματος κόμη, με σύνθετα φύλλα, κάθε φύλλο δηλαδή αποτελείται από πολλά φυλλάρια, τα οποία μοιάζουν πολύ με τα φύλλα της Ψευδοακακίας, μόνο που δεν έχουν αγκάθια. Τα λευκά άνθη της είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος, και οι πράσινοι καρποί είναι κρεμάμενοι, σε σχήμα φασολιού (κοινό χαρακτηριστικό των ειδών που ανήκουν στην οικογένεια των ψυχανθών –Fabaceae) με χαρακτηριστικές συσφίξεις μεταξύ των σφαιρικών σπερμάτων. Ανθίζει Ιούλιο και Αύγουστο. Προέρχεται από τις χώρες της Άπω Ανατολής και όπως υποδηλώνει η λατινική ονομασία της, έχει εισαχθεί στην Ευρώπη από την Ιαπωνία. Λόγω της προσαρμοστικότητάς της σε όλα σχεδόν τα εδάφη, της αντοχής της στην ατμοσφαιρική ρύπανση και στις ακραίες καιρικές συνθήκες, χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πόλεις, δρόμους και πάρκα.

([3], [5], [8], [9], [12], [13])

23. Ψευδοακακία

Οικογένεια: Fabaceae   **Γένος: *Robinia***

Είδος: *Robinia pseudoacacia* L. ^([4],[17])

Η Ψευδοακακία είναι φυλλοβόλο δέντρο που φτάνει σε ύψος έως και τα 30μ.. Έχει πλατιά κόμη με σύνθετα φύλλα, κάθε φύλλο δηλαδή αποτελείται από πολλά φυλλάρια, τα οποία διαθέτουν και ξυλώδη αγκάθια. Τα φύλλα της μοιάζουν πολύ με αυτά της Σοφόρας, αλλά εκείνα δεν έχουν αγκάθια. Τα λευκά (σπάνια ροζ) άνθη της είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος, και σχηματίζουν “τσαμπιά” που ανθίζουν Απρίλιο με Μάιο και αναδύουν ένα υπέροχο άρωμα. Είναι σημαντικό μελισσοκομικό φυτό, καθώς οι μέλισσες λατρεύουν το νέκταρ των ανθέων της. Τα άνθη όμως είναι πάρα πολύ ευαίσθητα στον αέρα και τη

βροχή. Οι κόκκινοι-καφέ καρποί είναι κρεμάμενοι, σε σχήμα φασολιού (κοινό χαρακτηριστικό των ειδών που ανήκουν στην οικογένεια των ψυχανθών –Fabaceae) και ο φλοιός της φέρει ανάγλυφες αυλακώσεις. Είναι δένδρο της βορειοαμερικανικής ηπείρου και έχει εισαχθεί στην Ελλάδα από την εποχή του Όθωνα. Λόγω της ανθεκτικότητάς της στο ψύχος αλλά και στην ξηρασία, στην ατμοσφαιρική ρύπανση και στα φτωχά σε θρεπτικά εδάφη, χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πάρκα, κήπους και πόλεις. Επειδή έχει την ιδιότητα να εμπλουτίζει το έδαφος με άζωτο, χρησιμοποιείται σε ανάπλαση εδαφών, για ενίσχυση, υποστήριξη και σταθεροποίηση του εδάφους. Είναι όμως ιδιαίτερα χωροκατακτητικό είδος, καθώς κερδίζει γρήγορα έδαφος σε σχέση με τους ανταγωνιστές του και εξαπλώνεται ταχέως. Θεωρείται εισβολικό είδος που μπορεί να προκαλέσει αλλαγές στο μικροκλίμα και τις συνθήκες του εδάφους κι έτσι να απειλήσει -ή και να εκτοπίσει- άλλα είδη. Τα τελευταία χρόνια συγκεντρώνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η χρήση της για παραγωγή βιοκαυσίμων. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

24. Αριά

Οικογένεια: Fagaceae   Γένος: Quercus

Είδος: Quercus ilex L. ^([1],[4],[17])

Η Αριά είναι αειθαλές δέντρο της οικογένειας των Δρυών ή Βελανιδιών, που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 24μ.. Ο φλοιός είναι σταχτής, λείος τα πρώτα χρόνια ενώ αργότερα φέρει σχισμές. Σχηματίζει πυκνή σκουροπράσινη κόμη, ενώ τα φύλλα της την ξεχωρίζουν από τα υπόλοιπα είδη βελανιδιάς: είναι λογχοειδή με πριονωτές παρυφές, λεία στην επάνω επιφάνεια και με γκριζες τρίχες στην κάτω επιφάνεια. Είναι μόνικο δέντρο με άνθη μονογενή, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη, που ανθίζουν Απρίλιο-Μάιο. Ο καρπός είναι το γνωστό σε όλους βελανίδι. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13]) Η Αριά είναι μεσογειακό είδος και στην Ελλάδα απαντά σε παράκτιες περιοχές της ηπειρωτικής χώρας, στα Ιόνια νησιά και την Κρήτη, και σπανιότερα σε νησιά του Αιγαίου. Τα φυσικά δάση που σχηματίζει το είδος, ανήκουν στον τύπο οικοτόπου «Δάση αριάς (*Quercus ilex*)» και προστατεύονται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15])

Η Δρυς στην ελληνική μυθολογία: Η Δρυς ήταν αφιερωμένη στον Δία, τόσο επειδή είχε διαπιστωθεί ότι «τραβούσε» τους κεραυνούς όσο και γιατί είναι ισχυρότατο και

μεγαλοπρεπές δένδρο. Τα δάση της δρυός, οι δρυμοί, ήταν ιερά αφιερωμένα στον Δία και εκεί υπήρχε η δυνατότητα χρησιμοδότησης. Στο δάσος – δρυμό της Δωδώνης με τις πανύψηλες βελανιδιές, καλούσαν τον Δία κάτω από ένα δένδρο. Όταν τα φύλλα άρχιζαν να «μουρμουρίζουν» και τα πουλιά να κελαηδούν, ήταν η απόδειξη ότι ο θεός απαντούσε θετικά στην πρόσκληση των πιστών. Στην αρχαιότητα επίσης, συσχέτιζαν τη Δρυ με τις Δρυάδες Νύμφες, οι οποίες ζούσαν μέσα στα δέντρα, χαίρονταν με τη βροχή, έκλαιγαν όταν οι βελανιδιές δεν είχαν φύλλα και πέθαιναν, όταν το δέντρο κοβόταν. Η Δρυς όμως συναντάται και στην ιστορία άλλων πολιτισμών, όπως οι Κέλτες. Ήταν το ιερό τους δέντρο και εξ'αυτού πήραν το όνομά τους οι ιερείς Δρυίδες. ^([11], [16])

25. Ζητιά

Οικογένεια: Hamamelidaceae   **Γένος: Liquidambar**

Είδος: Liquidambar orientalis Mill. ^([4],[17])

Η Ζητιά είναι ένα φυλλοβόλο δέντρο που φτάνει σε ύψος τα 35μ.. Εμφανισιακά μοιάζει με πλάτανο, λόγω του σχήματος των φύλλων του και των καρπών του. Ο φλοιός έχει καστανό χρώμα και σχηματίζει ακανόνιστες αυλακώσεις όσο το δέντρο μεγαλώνει. Η κόμη του είναι πλούσια και πυραμοειδής. Τα φύλλα μοιάζουν με παλάμες και ονομάζονται παλαμοσχιδή, και όταν φτάνουν στο τέλος της εποχής τους το φθινόπωρο παίρνουν ένα εντυπωσιακό σκούρο κόκκινο χρώμα. Τα άνθη είναι μονογενή, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη, που ανθίζουν Μάρτιο και Απρίλιο, ενώ οι καρποί είναι σφαιρικοί, αγκαθωτοί και κρεμάμενοι. Από το φλοιό της Ζητιάς εκτείνεται ρητίνη με έντονη γλυκιά μυρωδιά, που θυμίζει βανίλια, η οποία παλιότερα είχε μεγάλη οικονομική αξία. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])
Η Ζητιά, έχει καταγωγή από την Νοτιοδυτική Ασία, ενώ στην Ελλάδα αυτοφύεται και εντοπίζεται μόνο στη Ρόδο. Εκεί σχηματίζει το μοναδικό δάσος στην Ευρώπη, την πασίγνωστη «Κοιλιάδα των πεταλούδων» η οποία προστατεύεται τόσο από την ελληνική νομοθεσία (Ν. 3937/2011) για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, όσο και από την Ε.Ε. με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15]) Τα δέντρα Ζητιάς αποτελούν σημαντικό βιότοπο για το είδος νυχτοπεταλούδας *Panaxia quadripunctaria* που μεταναστεύει εκεί για αναπαραγωγή.

26. Δάφνη

Οικογένεια: Lauraceae   **Γένος:** *Laurus*

Είδος: *Laurus nobilis* L. ^{(1),[4],[17]}

Η Δάφνη είναι αειθαλές δέντρο που φτάνει σε ύψος μέχρι τα 10μ., αυτοφυές της Μεσογείου και με ευρεία εξάπλωση στην Ελλάδα. Ο φλοιός είναι λείος και έχει γκρι χρώμα. Τα φύλλα είναι δερματώδη και έχουν έντονο άρωμα. Η πάνω επιφάνεια είναι σκούρα πράσινη και λεία, ενώ η κάτω πιο θαμπή κι ανοιχτόχρωμη. Είναι δίοικο δέντρο, δηλαδή τα αρσενικά και θηλυκά άνθη αναπτύσσονται σε διαφορετικά δέντρα, και ανθίζει από τον Μάρτιο έως και τον Μάιο. Οι καρποί είναι μαύροι και γυαλιστεροί, από τους οποίους παράγεται μετά από σύνθλιψη το γνωστό δαφνέλαιο, το οποίο χρησιμοποιείται ευρέως στην κοσμετολογία και έχει μεγάλη ιστορία στην λαϊκή ιατρική. Ανεπεξέργαστοι, μπορεί να προκαλέσουν δερματικούς ερεθισμούς. Τα φύλλα χρησιμοποιούνται στη γαστρονομία με μεγάλη παράδοση, ενώ το αιθέριο έλαιο του φυτού χρησιμοποιείται στη φαρμακευτική και τη βιομηχανία παρασιτοκτόνων. ^{(3), [5], [8], [9], [12], [13]} Τα φυσικά δάση που σχηματίζει το είδος υπάγονται σε αρκετούς τύπους οικοτόπων που προστατεύονται από την ΕΕ με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^{(3), [15]}

Η Δάφνη στην ελληνική μυθολογία: Η Δάφνη ήταν μια νεαρή όμορφη νύμφη, κόρη του ποταμού-θεού Πηνειού και της Γαίας. Ήταν κυνηγός και είχε αφιερώσει τη ζωή της στην Άρτεμη, τη θεά του κυνηγιού, και είχε πάρει όρκο να μην παντρευτεί. Όμως ο θεός Απόλλωνας ερωτεύθηκε την Δάφνη και μια μέρα την κυνήγησε ανάμεσα στα δέντρα. Η Δάφνη φοβήθηκε και προσευχήθηκε στον πατέρα της να την βοηθήσει, κι εκείνος την μεταμόρφωσε σε δέντρο που θα ρίζωνε στην όχθη του ποταμού του. Ο Απόλλωνας στεναχωρήθηκε κι αποφάσισε μετά από αυτό να κάνει τη δάφνη ιερό του φυτό. Έκοψε μερικά κλαδιά και έπλεξε ένα στεφάνι σε ανάμνηση της ομορφιάς της και του έρωτά του για αυτήν. Ακόμη καθιερώθηκε η απονομή δάφνινου στεφανιού σε πρωταθλητές και νικητές. ^{(11), [16]}

27. Ροδιά

Οικογένεια: *Lythraceae*   **Γένος:** *Punica*

Είδος: *Punica granatum L.* ^([1],[4],[17])

Η Ροδιά είναι φυλλοβόλος θάμνος ή χαμηλό δέντρο, με μέγιστο ύψος τα 5 μ.. Ο φλοιός έχει ανοιχτό καφέ-γκρι χρώμα και λεία επιφάνεια. Τα φύλλα είναι λογχοειδή, έντονα πράσινα και γυαλιστερά, ενώ το φθινόπωρο παίρνουν έντονες κίτρινες αποχρώσεις πριν πέσουν. Τα άνθη είναι μονήρη (δηλαδή σχηματίζονται μεμονωμένα πάνω στο δέντρο) και διγενή, (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος), με έντονο ερυθρό χρώμα και πολλούς κίτρινους ανθήρες. Ανθοφορεί από τον Ιούνιο έως τον Σεπτέμβριο. Οι καρποί, που σχηματίζονται μετά τη γονιμοποίηση των ανθέων, είναι σφαιρικοί, εδώδιμοι και είναι τα γνωστά σε όλους ρόδια. Πλούσια σε βιταμίνες και αντιοξειδωτικά, θεωρούνται υπερτροφική και χρησιμοποιούνται ευρέως στη γαστρονομία αλλά και στην φαρμακευτική και την κοσμετολογία, με ευεργετικές ιδιότητες για το δέρμα, το πεπτικό σύστημα και το ανοσοποιητικό. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Ροδιά στην ιστορία: Η καταγωγή του είδους έρχεται από την νοτιοδυτική Ασία, αλλά καλλιεργείται στην Ελλάδα από την αρχαιότητα. Υπάρχουν ήδη αναφορές στο δέντρο από τον Όμηρο, στο έπος «Οδύσσεια» όπου ο Αλκίνοος, βασιλιάς των Φαιάκων έχει ροδιές στους κήπους του. Ακόμη, στο περίφημο άγαλμα της Ήρας «Ηραίο» του Άργους, η θεά κρατάει στο ένα της χέρι σκήπτρο και στο άλλο ένα ρόδι. Ο καρπός της ροδιάς ήταν στην αρχαία Ελλάδα σύμβολο ζωής, γονιμότητας, ευγονίας και ευμάρειας, γι' αυτό και αποτελούσε συνήθη προσφορά σε ιερά γυναικείων θεοτήτων της γονιμότητας, κυρίως της Ήρας και της Δήμητρας αλλά και άλλων. Ακόμη και σήμερα όμως είθισται να σπάμε ένα ρόδι την Πρωτοχρονιά για καλή τύχη. ^([3], [5], [8], [9], [11])

Η Ροδιά στην ελληνική μυθολογία: Το ρόδι το συναντάμε στο μύθο της Περσεφόνης όταν Πλούτωνας, πριν της επιτρέψει να ανέβει στη γη και να συναντήσει τη μητέρα της, της προσφέρει να φάει ρόδι ώστε να την δέσει με τους δεσμούς του γάμου και με το βασίλειό του στον Άδη και να επιστρέψει πίσω σε αυτόν. ^([11], [16])

28. Μανόλια

Οικογένεια: Lythraceae   **Γένος:** Punica

Είδος: Magnolia grandiflora L. ^[4]

Η Μανόλια είναι ένα αειθαλές δέντρο με ύψος έως 20μ. περίπου. Ο φλοιός της έχει σκούρο καφέ χρώμα και είναι λείος στα νεαρά φυτά, ενώ όσο το δέντρο μεγαλώνει σχηματίζονται τραχιές φλοιίδες. Τα φύλλα του δέντρου είναι ιδιαίτερα μεγάλα με σκούρο πράσινο χρώμα. Η επάνω επιφάνεια είναι λεία και γυαλιστερή, ενώ η κάτω φέρει τρίχες και έχει καφετί χρώμα. Τα άνθη της είναι μεγάλα, εντυπωσιακά και λευκά, σε σχήμα κυπέλου και μπορούν να φτάσουν σε διάμετρο τα 25εκ.! Ανθίζουν στην αρχή του καλοκαιριού μέχρι και αρχές του χειμώνα, και είναι ιδιαίτερα αρωματικά. Ο καρπός που σχηματίζει είναι ωειδής και παράγει πολυάριθμα σαρκώδη σπέρματα κόκκινου χρώματος. Η Μανόλια προέρχεται από τη Βόρεια Αμερική και είναι ένα από τα αρχαιότερα φυτά που έχουν επιβιώσει μέχρι σήμερα. Είναι δέντρο ευαίσθητο στις ακραίες θερμοκρασίες, αλλά ιδιαίτερα ανθεκτικό στην ατμοσφαιρική ρύπανση και στην επίδραση της θάλασσας. Έτσι, χρησιμοποιείται συχνά και ευρέως ως καλλωπιστικό σε πόλεις, πάρκα και κήπους. Σύμφωνα με μελέτες εθνοβοτανικής στην Αμερική, υπάρχουν πολλές αναφορές για χρήσεις του φυτού στην λαϊκή ιατρική αυτόχθονων φυλών Ινδιάνων, όπως οι Τσοκτό, Χούμα, Κοασάτι, Ιροκουά και Τσερόκι. ^([2], [6], [7], [10], [14])

29. Ιβίσκος

Οικογένεια: Malvaceae   **Γένος:** Hibiscus

Είδος: Hibiscus syriacus L. ^([4],[17])

Ο Ιβίσκος είναι ένας φυλλοβόλος θάμνος ή μικρό δέντρο με μέγιστο ύψος τα 4μ.. Έχει γκρι, τραχύ κορμό που σχηματίζει πολλά κλαδιά. Τα φύλλα έχουν τριγωνικό σχήμα και οδοντωτές παρυφές. Τα άνθη είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος, με έντονο μωβ χρώμα -ή λευκό ανάλογα την ποικιλία- σε σχήμα χωνιού. Όπως δηλώνει η λατινική ονομασία του, προέρχεται από τη Μέση

Ανατολή και τη δυτική Ασία. Έχει εισαχθεί και εγκλιματιστεί στις χώρες της Μεσογείου καθώς είναι ανθεκτικό στην ξηρασία, προσαρμόζεται σε διάφορους τύπους εδαφών και αναπτύσσεται γρήγορα. Χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους, λόγω των εντυπωσιακών λουλουδιών του. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

30. Φλαμουριά ή Φιλύρα

Οικογένεια: Malvaceae   Γένος: Tilia

Είδος: Tilia tomentosa Moench ^([1],[4],[17])

Η Φιλύρα είναι φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 30μ. Ο φλοιός της είναι γκρίζος και όσο το δέντρο μεγαλώνει σχηματίζει αυλακώσεις. Η κόμη της είναι πλούσια και πυραμιδοειδής. Τα φύλλα έχουν καρδιοειδή ή κυκλική βάση, οξεία κορυφή και πριονωτές παρυφές. Η επάνω επιφάνεια είναι πράσινη με καθαρές νευρώσεις, ενώ η κάτω επιφάνεια μοιάζει λευκή καθώς φέρει άσπρες μικροσκοπικές τρίχες. Τα άνθη είναι έντονα αρωματικά, διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος), ακτινόμορφα με πολλούς στήμονες και φύονται πολλά μαζί –συνήθως ανά 6-10. Στη βάση τους βρίσκεται ένα χαρακτηριστικό βράκτιο φύλλο που μοιάζει ασημί. Οι καρποί είναι ωοειδείς με ελαφρές προεξοχές. Κατά την ανθοφορία -Μάιο και Ιούνιο- γίνεται και η συλλογή των ανθέων, που μετά την αποξήρανσή τους γίνονται ένα χαλαρωτικό και απολαυστικό αφέψημα, το γνωστό φλαμούρι ή τίλιο. Τα άνθη περιέχουν αιθέριο έλαιο και προσφέρουν χαλάρωση, ενώ αντίθετα το βράκτιο φύλλο είναι πλούσιο σε τανίνες και προσφέρει ενέργεια και τόνωση. Το φλαμούρι έχει πολλές χρήσεις στην λαϊκή ιατρική και συνιστάται συνήθως ως αντιβηχικό και καταπραϋντικό. Παρ' όλα αυτά αξίζει να σημειωθεί πως το ελαφρύ χνούδι μπορεί να προκαλέσει αλλεργικές αντιδράσεις. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Φιλύρα εξαπλώνεται στην ανατολική Μεσόγειο, στη βαλκανική χερσόνησο και στη νοτιοδυτική Ασία. Στην Ελλάδα συναντάμε τέσσερα είδη- εκπροσώπους του γένους *Tilia* και όλα σχηματίζουν προστατευόμενους τύπους οικοτόπων από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15])

Η Φιλύρα στην ελληνική μυθολογία: Η Φιλύρα ήταν μια από τις Ωκεανίδες Νύμφες, προστάτιδες των υδάτων. Αυτή συγκεκριμένα ήταν η θεά της ανάρρωσης, των αρωμάτων και της γραφής. Την ερωτεύτηκε ο θεός Κρόνος κι έσμιξαν μαζί. Όταν

τους ανακάλυψε η σύζυγός του Ρέα, εκείνος μεταμορφώθηκε σε άλογο για να κρυφτεί. Έτσι, γεννήθηκε ο Κένταυρος Χείρων, ένα ον με μορφή αλόγου από την μέση και κάτω και άνθρωπος από την μέση και πάνω. Τότε η Φιλύρα, απελπισμένη που έφερε στο κόσμο ένα τέτοιο πλάσμα ζήτησε από τους θεούς να την μεταμορφώσουν σε δένδρο. Εκείνοι τη λυπήθηκαν και την μεταμόρφωσαν σε Φλαμουριά. Αργότερα, αναφέρεται ότι ο Κένταυρος Χείρων έγινε διάσημος θεραπευτής και παιδαγωγός των ηρώων της μυθολογίας. ^{(11), (16)}

31. Μελία ή Ινδική πασχαλιά

Οικογένεια: Meliaceae   **Γένος: Melia**

Είδος: Melia azedarach L. ^{(4), (17)}

Η Ινδική πασχαλιά είναι φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος τα 15μ.. Ο φλοιός του έχει γκρίζο χρώμα κι όσο το δέντρο μεγαλώνει δημιουργούνται κάθετες αυλακώσεις και φλοιίδες που εξέχουν. Έχει σφαιρική κόμη και τα φύλλα του είναι σύνθετα (δηλαδή κάθε φύλλο αποτελείται από πολλά φυλλάρια) με χρώμα ανοιχτό πράσινο που το φθινόπωρο γίνονται έντονα κίτρινα πριν πέσουν. Τα άνθη είναι μικρά, ιώδους χρώματος, αρωματικά και διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος). Η περίοδος ανθοφορίας του είναι ο Μάιος και ο Ιούνιος. Χαρακτηριστικό αυτού του δέντρου είναι οι κίτρινοι, πολυάριθμοι και μικροί σφαιρικοί καρποί του που μπορούμε να τους εντοπίσουμε επάνω στο δέντρο ακόμα και κατά τη διάρκεια του χειμώνα. ^{(3), (5), (8), (9), (12), (13)}

Σύμφωνα με μελέτες, τα φύλλα αλλά και οι καρποί τείνουν να αυξάνουν το pH του εδάφους και -υπό συνθήκες- ενισχύουν την μικροβιακή δραστηριότητα του εδάφους και βοηθούν τις διεργασίες των αποικοδομητών, δημιουργώντας έτσι μια κερδοφόρα συμβιωτική σχέση με το μικροπεριβάλλον τους. Επιπλέον, είναι είδος ανθεκτικό στην ατμοσφαιρική ρύπανση και την ξηρασία. Η φυσική εξάπλωση του είδους είναι στην κεντρική και νότια Ασία. Εισήχθη στο δυτικό κόσμο στα τέλη του 18^{ου} αιώνα και σήμερα χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους πόλεων. Στις χώρες τις Ασίας όλα τα μέρη του φυτού έχουν κάποια χρήση: από τους καρπούς κατασκευάζονται κομπολόγια ή ροζάρια, ίνες από το φλοιό χρησιμοποιούνται για την κατασκευή σχοινιών, ενώ από το χυμό του παρασκευάζουν αλκοολούχα ποτά και το

ξύλο του χρησιμοποιείται στην παραδοσιακή επιπλοποιία. Παρ' όλα αυτά τονίζεται ότι σε μεγάλες ποσότητες, όλα τα μέρη του φυτού εμφανίζουν δερματοτοξικότητα. ^([2], [3], [6], [10], [13], [14])

32. Φράξος ο ψηλός

Οικογένεια: Oleaceae   Γένος: *Fraxinus*

Είδος: *Fraxinus excelsior* L. ^([1],[4],[17])

Ο Φράξος ο ψηλός είναι ένα μεγάλο φυλλοβόλο δέντρο της οικογένειας των Φράξων και το είδος που καλλιεργείται περισσότερο κι έχει σήμερα πολλές ποικιλίες. Φτάνει σε ύψος τα 45μ. κι έχει πλούσια κόμη με διάμετρο έως και 10μ. Ο κορμός του είναι ίσιος και σχηματίζει βαθιές αυλακώσεις. Τα φύλλα του είναι σύνθετα (δηλαδή κάθε φύλλο αποτελείται από πολλά φυλλάρια) με ζωηρό πράσινο χρώμα που το φθινόπωρο γίνονται έντονα κίτρινα πριν πέσουν. Τα λευκά άνθη του εμφανίζονται πριν από τα φύλλα κατά τον Απρίλιο- Μάιο, είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος) και τα συναντάμε πολλά μαζί. Οι ανοιχτοπράσινοι καρποί του, επίσης συγκεντρωμένοι μαζί, είναι κρεμάμενοι και παραμένουν στο δέντρο ακόμη και μετά την πτώση των φύλλων, κατά τη διάρκεια του χειμώνα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13]) Το είδος εξαπλώνεται σε όλη την Ευρώπη μέχρι και τη νοτιοδυτική Ασία, ενώ στην Ελλάδα τα φυσικά δάση του συγκεκριμένου είδους περιορίζονται στην ορεινή ανατολική Μακεδονία και Θράκη, και εμφανίζεται σε δάση που αποτελούν οικότοπο προστατευόμενο από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15])

33. Ιαπωνικό Λιγούστρο

Οικογένεια: Oleaceae   **Γένος: *Ligustrum***

Είδος: *Ligustrum ovalifolium* Hassk. ^[4]

Το Ιαπωνικό Λιγούστρο είναι ένας αειθαλής θάμνος ή μικρό δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 10μ.. Ο φλοιός του είναι γκρίζος και τραχύς, χωρίς όμως ανωμαλίες. Έχει πλατιά κόμη με γυαλιστερά σκούρα πράσινα, λογχοειδή φύλλα. Τα άνθη του είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος), μικρά και λευκά που κατά την άνθισή τους από τον Απρίλιο ως και τα τέλη καλοκαιριού, αναδύουν ένα ιδιαίτερο άρωμα. Οι καρποί είναι μικροί, σφαιρικοί και μαύροι, και ΔΕΝ είναι εδώδιμοι καθώς περιέχουν ένα γλυκοσίδιο, την συριγκίνη, που η τοξικότητά της αναφέρεται σε πολλές μελέτες. Παρ' όλο που υπάρχει και αυτοφυές είδος Λιγούστρου στην Ελλάδα (*Ligustrum vulgare*), έχει εισαχθεί το ιαπωνικό Λιγούστρο από την ανατολική Ασία, κι έχουν παραχθεί διάφορες ποικιλίες που καλλιεργούνται ευρέως και χρησιμοποιούνται ως ανεμοφράκτες και καλλωπιστικά σε πάρκα και κήπους πόλεων. Είναι φυτό χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις και αρκετά ανθεκτικό. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

34. Αγγελική

Οικογένεια: Pittosporaceae   **Γένος: *Pittosporum***

Είδος: *Pittosporum tobira* (Thunb.) W. T. Aiton ^[4]

Η Αγγελική είναι ένας αειθαλής θάμνος που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 6μ.. Έχει πυκνή κόμη σε ωειδές σχήμα και τα φύλλα του είναι δερματώδη, γυαλιστερά σκούρα πράσινα, που συστρέφονται στις άκρες. Τα άνθη του είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος), μικρά, λευκά ή κίτρινα. Κατά την άνθισή τους από τον Απρίλιο με Μάιο, είναι ιδιαίτερα αρωματικά και ελκύουν πολλούς επικονιαστές, ιδιαίτερα μέλισσες. Οι καρποί είναι μικροί, σφαιρικοί και πράσινοι- καφέ. Το είδος προέρχεται από την ανατολική Ασία, όπου είναι και η φυσική του εξάπλωση. Έχει εισαχθεί στην Ελλάδα και χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε κηποτεχνίες, και είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στην ατμοσφαιρική ρύπανση και στην επίδραση των ανέμων. ^([2], [6], [7], [10], [14])

35. Πλάτανος

Οικογένεια: *Platanaceae*   Γένος: *Platanus*

Είδος: *Platanus orientalis* L. ^{(1), (4)}

Ο Πλάτανος είναι ένα μεγάλο φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 35μ.. Ο φλοιός έχει το χαρακτηριστικό ότι απολεπίζεται κι έχει γκρίζο- καφέ χρώμα. Η κόμη του δέντρου είναι πλούσια και γνωστή για τη δροσερή σκιά που προσφέρει κατά τους ζεστούς καλοκαιρινούς μήνες. Τα φύλλα είναι μεγάλα, παλαμοσχιδή με πέντε οδοντωτούς λοβούς. Είναι μόνοικο δέντρο, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη (μονογενή άνθη). Ανθοφορεί από το Μάρτιο έως και το Μάιο. Οι καρποί είναι κρεμάμενοι, σφαιρικοί με χαρακτηριστικά εξογκώματα- τρίχες στην επιφάνεια. ^{(3), (5), (8), (9), (12), (13)} Το είδος προέρχεται από την ανατολική Μεσόγειο, ενώ εξαπλώνεται μέχρι και την κεντρική Ασία. Στην Ελλάδα το συναντάμε σχεδόν παντού, ιδιαίτερα κατά μήκος ποταμών, και γι' αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς συγκρατεί το έδαφος και αποτρέπει πλημμυρικά φαινόμενα. Τα φυσικά δάση από Πλατάνια προστατεύονται με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, αλλά και με το ελληνικό ΠΔ 67/81. ^{(3), (15)}

Χαρακτηρίζονται αιωνόβια δέντρα, καθώς υπάρχουν δέντρα που είναι άνω των 100 ετών. Σε πολλά χωριά ανά την Ελλάδα, φημολογείται ότι τα πλατάνια στις πλατείες τους είναι μέχρι και 700 ετών! Σε πολλά μέρη της Ελλάδας (Κως, Θεσσαλονίκη, Καλάβρυτα, Ηράκλειο, Αρκαδία, Πέλλα, Κοζάνη, Πήλιο και πάρα πολλά άλλα) υπάρχουν Πλάτανοι που έχουν ανακηρυχτεί Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης. Στο Δημοτικό Πάρκο Κατερίνης μπορεί κανείς να εντοπίσει στη νοτιοδυτική πλευρά του πάρκου έναν Πλάτανο που έχει «αγκαλιάσει» μια βρύση!

Ο Πλάτανος στην παράδοση: Το δέντρο αυτό είναι άμεσα συνυφασμένο με την καθημερινή ζωή των κατοίκων στις υπαίθρου. Οι περισσότεροι οικισμοί έχουν στην πλατεία τους ένα Πλατάνι, ενώ φημολογείται ότι αποτελούσαν και σημείο συνάντησης, καθώς ήξεραν όλοι ότι εκεί θα βρουν σκιά και νερό.

Ο Πλάτανος στην ελληνική μυθολογία: Η Πλάτανος ήταν αδερφή των γιγάντων Αλφαδών, και κόρη του θεού Ποσειδώνα (έτσι εξηγείται το μεγάλο ανάστημα του δέντρου και η σύνδεση με το υγρό στοιχείο). Οι Αλφάδες θέλησαν να τα βάλουν με τους Θεούς, κι όταν επιχείρησαν να φτάσουν στον Όλυμπο ο Απόλλωνας τους σκότωσε με τα βέλη του. Επειδή αγαπούσε πολύ τους δύο αδερφούς της που

πέθαναν νέοι, από τη θλίψη της η Πλάτανος μεταμορφώθηκε στο ομώνυμο δέντρο.

([11], [16])

36. Τσιντόνια ή Ιαπωνική κυδωνιά

Οικογένεια: Rosaceae   Γένος: Chaenomeles

Είδος: Chaenomeles speciosa (Sweet) Nakai ^[4]

Η Τσιντόνια είναι ένας φυλλοβόλος θάμνος που μπορεί να φτάσει σε ύψος και διάμετρο έως και τα 3 μέτρα. Έχει ξυλώδη, λείο, καφέ φλοιό που μπορεί να φέρει μικρά αγκάθια. Τα φύλλα είναι μικρά, σκούρα πράσινα και γυαλιστερά. Τα άνθη της είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος, άσπρα ή σε αποχρώσεις του κόκκινου. Το χαρακτηριστικό αυτού του θάμνου είναι ότι παρουσιάζει πρόωμη ανθοφορία, δηλαδή τα άνθη εμφανίζονται πριν τα φύλλα κατά τον Μάρτιο και παραμένουν μέχρι τον Μάιο. Το καλοκαίρι παράγονται οι καρποί, που μοιάζουν με μικρά κυδώνια. ([2], [6], [7], [10], [14])

Κατάγεται από την Κίνα και την Ιαπωνία, είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στο ηλιακό φως και δεν έχει ιδιαίτερες εδαφικές απαιτήσεις. Λόγω της εντυπωσιακής ανθοφορίας του καλλιεργείται και χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό, ιδιαίτερα σε πάρκα και κήπους και για τη δημιουργία φραχτών με συμμετρικό σχηματισμό. ([6], [10], [14])

37. Κυδωνίαστρο

Οικογένεια: Rosaceae   Γένος: *Cotoneaster*

Είδος: *Cotoneaster Medik. sp.* ^([4],[17])

Το Κυδωνίαστρο είναι ένας αειθαλής θάμνος που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα δύο μέτρα. Η κόμη του είναι συνήθως σφαιρική, αλλά ανάλογα την ποικιλία μπορεί να αναπτύσσεται κάθετα, οριζόντια ή να είναι έρπον. Έχει μικρά ωοειδή φύλλα, σκούρα πράσινα με πυκνές μικρές τρίχες στην επιφάνειά τους, που του προσδίδουν μια ασημί-γκρι απόχρωση. Τα μικρά λευκά άνθη είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος. Οι καρποί είναι κόκκινοι σφαιρικοί, πολυάριθμοι ή μεμονωμένοι ανάλογα την ποικιλία, και εντυπωσιακοί καθώς διατηρούνται και κατά τη διάρκεια του χειμώνα επάνω στο θάμνο. Είναι φυτό που προέρχεται από την ανατολική Ασία, αλλά χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε κήπους και πάρκα πόλεων, λόγω της ανθεκτικότητάς του στην ατμοσφαιρική ρύπανση και στον άνεμο, ενώ παρουσιάζει και εξαιρετική αντοχή στις ακραίες θερμοκρασίες του χειμώνα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

38. Μουσμουλιά

Οικογένεια: Rosaceae   Γένος: *Eriobotrya*

Είδος: *Eriobotrya japonica (Thunb.) Lindl.* ^([4],[17])

Η Μουσμουλιά είναι ένα αειθαλές δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος τα 10μ.. Έχει πυκνή κόμη με μεγάλα λογχοειδή, γυαλιστερά, σκούρα πράσινα φύλλα που έχουν οδοντωτές παρυφές και φέρουν χνουδί στην κάτω επιφάνεια που είναι και πιο ανοιχτόχρωμη. Τα άνθη της είναι διγενή, (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος) έχουν λευκό- κίτρινο χρώμα και αναδύουν ένα άρωμα που μοιάζει με πικραμύγδαλο. Οι εδώδιμοι καρποί είναι τα γνωστά μούσμουλα: σαρκώδεις, ωοειδείς και πορτοκαλιοί. Το δέντρο ανθίζει από το Σεπτέμβριο ως το Δεκέμβριο και δίνει ώριμους καρπούς από τον Απρίλιο ως το Μάιο. Τα μούσμουλα καταναλώνονται ωμά ή αποξηραμένα, αλλά από αυτά παράγονται και μαρμελάδες ή λικέρ. Είναι πλούσια σε βιταμίνες, αντιοξειδωτικά και φλαβονοειδή αποτελώντας μια εξαιρετική πηγή αυτών στη διατροφή μας. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Μουσμουλιά θεωρείται ένα από τα πλέον αρχαία φυτά. Κατάγεται από τις χώρες της Άπω Ανατολής και εισήχθη στις μεσογειακές χώρες κατά τον 17^ο αιώνα. Σήμερα καλλιεργείται τόσο για τους καρπούς της, αλλά και ως καλλωπιστικό λόγω του πλούσιου φυλλώματός της. Ακόμη, είναι σημαντικό μελισσοκομικό φυτό καθώς η ανθοφορία του εν μέσω φθινόπωρου και χειμώνα έχει μακρά διάρκεια, και αποτελεί πηγή τροφής για έντομα και επικονιαστές. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

39. Φωτίνια

Οικογένεια: Rosaceae   Γένος: *Photinia*

Είδος: *Photinia × fraseri* Dress ^[4]

Η Φωτίνια είναι ένας αειθαλής θάμνος ή χαμηλό δέντρο με ύψος που μπορεί να φτάσει και τα 5μ.. Το συγκεκριμένο είδος κατάγεται από την Ασία και είναι υβρίδιο των ειδών *Photinia glabra* και *Photinia serrulata*. Έχει ευθύ, γκριζωπό φλοιό και πλούσια κόμη. Τα φύλλα της είναι μεγάλα, λογχοειδή και δερματώδη. Τα μικρά, λευκά άνθη της είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος. Ανθίζει Απρίλιο και Μάιο. Οι καρποί της είναι μικροί, σφαιρικοί και κόκκινοι, και παραμένουν στο φυτό κατά τον χειμώνα. Εμφανισιακά, μοιάζει με το Λιγούστρο αλλά τα ιδιαίτερα κόκκινα φύλλα της και το χρώμα των καρπών της, την κάνουν να ξεχωρίζει. Είναι φυτό ιδιαίτερα ανθεκτικό στις ακραίες θερμοκρασίες και τους ανέμους, ακόμη και στην αλατότητα του εδάφους. Το χρώμα των φύλλων της επηρεάζεται από τον ήλιο και τη θερμοκρασία: όσο περισσότερη η έκθεση στον ήλιο, τόσο περισσότερο κοκκινίζουν τα φύλλα της. Αναπτύσσεται γρήγορα και είναι ιδανική για φύτευση σε κήπους, πάρκα και τη δημιουργία φρακτών. ^([2], [6], [7], [10], [14])

40. Καλλωπιστική Δαμασκηλιά

Οικογένεια: Rosaceae   **Γένος: Prunus**

Είδος: Prunus cerasifera Ehrh. ^([1],[4],[17])

Η καλλωπιστική Δαμασκηλιά είναι ένα φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 10μ.. Ο φλοιός έχει γκριζα, ανώμαλη επιφάνεια και η κόμη της είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή καθώς έχει βαθυκόκκινο χρώμα. Τα φύλλα είναι ωσειδή με πριονωτές παρυφές και φέρουν ελαφρύ τρίχωμα στην κάτω επιφάνεια. Τα λευκά άνθη είναι διγενή, έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος. Οι καρποί που σχηματίζονται είναι σφαιρικοί, ροδόχρωμοι ή κιτρινωποί και προσελκύουν πολλά πτηνά. Το είδος εξαπλώνεται από την νοτιοανατολική Ευρώπη μέχρι τη δυτική Ασία, ενώ στην Ελλάδα συναντάται σε όλη την ηπειρωτική χώρα και νησιά του Ιονίου αλλά και του Αιγαίου. Χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό λόγω του εντυπωσιακού φυλλώματος του, και φυτεύεται συχνά κατά μήκος δρόμων ή και σε κήπους. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

41. Πυράκανθος

Οικογένεια: Rosaceae   **Γένος: Pyracantha**

Είδος: Pyracantha coccinea M. Roem. ^([4],[17])

Ο Πυράκανθος είναι ένας αειθαλής, πολύκλαδος θάμνος με ύψος που φτάνει τα 4μ.. Τα πολυάριθμα κλαδιά του φέρουν μικρές τρίχες και διαθέτουν αγκάθια. Τα φύλλα είναι σκούρα πράσινα κι επίσης φέρουν τρίχες. Σχηματίζει πολυάριθμα λευκά διγενή άνθη (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος) που ανθίζουν από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο και είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακά. Οι καρποί είναι μικροί, σφαιρικοί, σε πορτοκαλί αποχρώσεις και διατηρούνται επάνω στο θάμνο και κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Έτσι αποτελούν ιδιαίτερα σημαντική πηγή τροφής για τα πτηνά. Εξαπλώνεται από την Ασία έως και την νοτιοανατολική Ευρώπη, και στην Ελλάδα εντοπίζεται αυτοφυές σε ξέφωτα δασών και άκρες δρόμων. Είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό φυτό στις ακραίες θερμοκρασίες και χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό σε κηποτεχνίες και για τη δημιουργία αδιαπέραστων φρακτών. Το όνομά του προέρχεται από τις ελληνικές λέξεις «πυρ» (λόγω του χρώματος των καρπών του) και «άκανθος», επειδή φέρει δυνατά αγκάθια. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

42. Ασημολεύκα ή Λεύκα

Οικογένεια: Salicaceae   **Γένος:** Populus

Είδος: Populus alba L. ^([1],[4],[17])

Η Ασημολεύκα είναι ένα μεγάλο φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 40μ.. Ο φλοιός της είναι λείος κι έχει χαρακτηριστικό λευκό-γκρι χρώμα με παράλληλες οριζόντιες μαύρες σχισμές. Έχει πυκνή κόμη που από μακριά δίνει την εντύπωση ότι έχει ασημί- λευκό χρώμα, στο οποίο οφείλει και το όνομά της. Είναι είδος που παρουσιάζει διφυλλία, δηλαδή διακρίνονται δύο είδη φύλλων: κάποια είναι μικρά, με σχεδόν κυκλικό σχήμα και οδοντωτές παρυφές, ενώ άλλα είναι εμφανώς μεγαλύτερα και παλαμοειδή. Και τα δύο είδη φύλλων φέρουν χνούδι στην κάτω επιφάνεια, αλλά τα μικρότερα φύλλα αργότερα το χάνουν κι έχουν λευκή επιφάνεια. Τα άνθη είναι δίοικα, δηλαδή συναντάμε αρσενικά και θηλυκά άνθη σε διαφορετικά δέντρα (άτομα). Τα άνθη στα αρσενικά δέντρα έχουν κόκκινους στήμονες και ξεχωρίζουν, ενώ τα άνθη στα θηλυκά δέντρα έχουν ανοιχτή πράσινη απόχρωση. Η περίοδος ανθοφορίας ξεκινά το Μάρτιο και φτάνει μέχρι και το Μάιο, όπου τα θηλυκά άνθη σχηματίζουν μικροσκοπικούς σφαιρικούς καρπούς που έχουν χνουδωτή εμφάνιση. Το χνούδι αυτό βοηθά ουσιαστικά στη μεταφορά των καρπών με τον άνεμο, αλλά στους ανθρώπους συχνά προκαλεί αλλεργίες. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Είναι δέντρο που αναπτύσσεται γρήγορα κι εμφανίζει μεγάλη αντοχή σε ακραίες θερμοκρασίες, στην αλατότητα του εδάφους και στην ατμοσφαιρική ρύπανση. Είναι αυτοφυές δέντρο της Ευρώπης, εκτός των χωρών της Βαλτικής και του Ηνωμένου Βασιλείου, και απαντάται μέχρι και την κεντρική Ασία. Στην Ελλάδα το συναντάμε σχεδόν παντού σε χαμηλά υψόμετρα. Συμπεριλαμβάνεται σε δάση που προστατεύονται με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. ^([3], [15])

Η Λεύκα στην ελληνική μυθολογία: Υπάρχουν πολλές συνδέσεις του δέντρου με μύθους, αλλά η βασική ιδέα είναι η σύνδεση με τον Κάτω Κόσμο: η σκούρα πλευρά του φύλλου ήταν ο κάτω κόσμος ενώ η ανοιχτή πλευρά ο κόσμος των ζωντανών. Ένας μύθος αναφέρει ότι η Λεύκη ήταν κόρη του Ωκεανού. Την ερωτεύτηκε ο θεός του Κάτω Κόσμου, ο Άδης, και την άρπαξε στο βασίλειό του. Όταν πέθανε την μεταμόρφωσε σε δέντρο, την Ασημολεύκα, να κοσμή τις πύλες του Κάτω Κόσμου (σύνδεση με τα δέντρα που βρίσκονται κατά μήκος του ποταμού Αχέροντα).

Αργότερα, αναφέρεται πως στο δωδέκατο άθλο του, όταν ο Ηρακλής έπιασε τον Κέρβερο για να τον οδηγήσει στον Ευρυσθέα, γύρισε από τον Κάτω Κόσμο με ένα στεφάνι από φύλλα Λεύκας. Συμβόλιζε επίσης τη χθόνια λατρεία και κάτω από αυτά τα δέντρα γίνονταν θυσίες και προσφορές στο Δία, καθώς ένας μύθος θέλει το δέντρο να φύτρωσε έξω από τη σπηλιά που κρύφτηκε ο Δίας, το Ιδαίο Άντρο. ^(11, [16])

43. Σφένδαμοι

Οικογένεια: Sapindaceae   Γένος: *Acer*

Είδη: *Acer campestre* L. (Πεδινό Σφενδάμι), *Acer negundo* L. (Σφένδαμος της Μανιτόμπα) ^(11, [4], [17])

Ο Σφένδαμος είναι ένα φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 20μ.. Έχει γκρι-καφέ φλοιό με κάθετες σχισμές και ζωηρόχρωμη πυκνή κόμη. Τα φύλλα του μοιάζουν με αυτά του πλάτανου, αλλά με τη διαφορά ότι είναι λοβωτά και σχηματίζουν 3 ή 5 λοβούς. Είναι μικρά, γυαλιστερά πράσινα κι όταν κόβονται ή τσακίζονται εκκρίνεται ένα γαλακτώδες υγρό. Τα άνθη είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος) κι έχουν ανοιχτό πράσινο- κίτρινο χρώμα. Ο καρπός έχει δύο πυρήνες στο κέντρο και δυο πτερύγια που σχηματίζουν μια ευθεία, κι εμφανισιακά μοιάζει με έντομο με ανοιχτά φτερά. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Στο είδος *Acer negundo* τα φύλλα είναι σύνθετα, κάθε φύλλο δηλαδή αποτελείται από μικρότερα φυλλάρια, συνήθως 3, 5 ή 7 και έχουν οδοντωτές παρυφές. Είναι μόνικο δέντρο, δηλαδή σε ένα άτομο βρίσκουμε και θηλυκά και αρσενικά άνθη (μονογενή άνθη), με τα αρσενικά να έχουν κόκκινο χρώμα και να ξεχωρίζουν από τα ανοιχτοπράσινα θηλυκά. Ο καρπός έχει δύο πυρήνες στο κέντρο και δυο πτερύγια που σχηματίζουν ελαφρά γωνία ή είναι σχεδόν παράλληλα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Το Πεδινό Σφενδάμι είναι αυτοφυές στην κεντρική και νότια Ευρώπη κι εξαπλώνεται μέχρι τη βόρεια-δυτική Αφρική και τη δυτική Ασία. Στην Ελλάδα βρίσκεται σχεδόν παντού στην ηπειρωτική χώρα. Το Σφενδάμι της Μανιτόμπα προέρχεται από τη Βόρεια Αμερική, και καλλιεργείται γιατί είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στην ατμοσφαιρική ρύπανση και χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κατά μήκος δρόμων. Η οικογένεια των Σφενδάμων περιλαμβάνει πάνω από εκατό είδη. Είναι το

εθνικό φυτό του Καναδά καθώς εκεί υπάρχουν απέραντα δάση ενός είδους Σφενδάμου, από το οποίο παράγεται το δημοφιλές σιρόπι σφενδάμου (maple syrup).

([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Ο Σφένδαμος στην ελληνική μυθολογία: Στην αρχαιότητα θεωρούσαν ότι ο Σφένδαμος βρισκόταν υπό την εξουσία του Φόβου, του δαίμονα της φρίκης και συνοδό του Άρη. Ίσως αυτό να συνδέεται με τις έντονες ερυθρές αποχρώσεις που παίρνουν τα φύλλα κατά το φθινόπωρο. ^([11], [16])

44. Κελρετέρια

Οικογένεια: Sapindaceae   Γένος: Koelreuteria

Είδος: Koelreuteria paniculata Laxm. ^[4]

Η Κελρετέρια είναι ένα φυλλοβόλο δέντρο, μεσαίου μεγέθους που φτάνει σε ύψος και τα 15μ., με πλατιά κόμη. Τα φύλλα της είναι σύνθετα, κάθε φύλλο δηλαδή αποτελείται από μικρότερα φυλλάρια, συνήθως 7 έως 15, με ωοειδές σχήμα και οδοντωτές παρυφές. Η επάνω επιφάνεια είναι λεία, ενώ στην κάτω υπάρχει ελαφρύ τρίχωμα κατά μήκος των νευρώσεων. Τα άνθη είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος) κι έχουν κίτρινο χρώμα, ενώ κατά την άνθισή τους Ιούνιο με Ιούλιο, έχουν ένα ευχάριστο άρωμα. Οι καρποί είναι πολύ ιδιαίτεροι: πυραμιδοειδείς, κρεμάμενοι και φουσκωτοί με ανοιχτό πράσινο χρώμα, που όταν ξεραθούν το φθινόπωρο γίνονται καφέ και εσωκλείουν μικρά, μαύρα σφαιρικά σπέρματα. ^([2], [3], [6], [7], [10], [14])

Το δέντρο αυτό προέρχεται από τις χώρες της Άπω Ανατολής (Κίνα, Κορέα, Ιαπωνία). Δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις και είναι ανθεκτικό στον άνεμο, την ξηρασία και την ατμοσφαιρική ρύπανση, γι' αυτό χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κήπους. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

45. Αϊλανθος ή Βρωμοκαρυδιά

Οικογένεια: Simaroubaceae   **Γένος:** *Ailanthus*

Είδος: *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle ^[4]

Ο Αϊλανθος είναι ένα φυλλοβόλο δέντρο που φτάνει σε ύψος τα 20μ., έχει πολύκλαδη κόμη με ακανόνιστο σχήμα και ίσιο κορμό. Ο φλοιός του έχει γκριζωπό χρώμα και φέρει αυλακώσεις, ενώ οι νεαροί βλαστοί είναι ερυθρόχρωμοι. Τα φύλλα του είναι σύνθετα: κάθε φύλλο δηλαδή αποτελείται από πολλά μικρότερα φυλλάρια, που πολλές φορές μπορεί να ξεπεράσουν και τα 25! Τα φυλλάρια φέρουν αδενώδεις τρίχες, που αν αγγιχθούν αναδύουν μια πολύ δυσάρεστη μυρωδιά (εξού και το όνομα Βρωμοκαρυδιά) που μπορεί να προκαλέσει ναυτία, ακόμη και πονοκέφαλο. Τα άνθη του είναι μονογενή, δηλαδή συναντάμε αρσενικά και θηλυκά άνθη σε διαφορετικά φυτά (άτομα). Τα αρσενικά άνθη έχουν κίτρινο χρώμα και κατά την άνθισή τους Απρίλιο με Ιούλιο αναδύουν επίσης έντονη δυσάρεστη οσμή. Τα θηλυκά άνθη παράγουν καρπούς που παραμένουν στα κλαδιά και τον χειμώνα. Ο καρπός εσωκλείεται σε ένα πτερύγιο κοκκινοπράσινου χρώματος κι εντοπίζονται πολλοί μαζί.

([2], [3], [6], [7], [8], [10], [14])

Ο Αϊλανθος προέρχεται από τη βόρεια και κεντρική Ασία, αλλά σήμερα εντοπίζεται και σε Ευρώπη, Αμερική, Αυστραλία. Θεωρείται ότι εισήχθη στην Ελλάδα από τον Όθωνα και καλλιεργήθηκε πρώτη φορά στους βασιλικούς κήπους (Εθνικός Κήπος). Άρχισε να φυτεύεται ευρέως σε πάρκα και κατά μήκος δρόμων τη δεκαετία του '90 και σήμερα εξαπλώνεται μόνο του ταχέως. Έχει πολύ δυνατό ριζικό σύστημα, το οποίο είναι έντονα επιθετικό και μπορεί να προκαλέσει ζημιά σε θεμέλια ή και σωληνώσεις. Παρουσιάζει αντοχή στην ατμοσφαιρική ρύπανση και τις ακραίες θερμοκρασίες, ενώ εκκρίνει τοξικές ουσίες που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη άλλων φυτών. Γι' αυτούς τους λόγους, χαρακτηρίζεται έντονα χωροκατακτητικό και θεωρείται απειλή για την αυτοφυή χλωρίδα αφού διαταράσσει τις λειτουργίες των οικοσυστημάτων. Αναφέρεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένα από τα πιο προβληματικά και χωροκατακτητικά είδη και προτείνεται η εκρίζωσή του όταν είναι ακόμη νεαρό. **Είναι εξαιρετικά αλλεργιογόνο και μπορεί να προκαλέσει δερματικούς ερεθισμούς.** ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

46. Μελικουκιά

Οικογένεια: Ulmaceae   **Γένος:** Celtis

Είδος: Celtis australis L. ^([4],[17])

Η Μελικουκιά είναι ένα μεγάλο φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 25 μ.. Έχει λείο φλοιό, γκριζου χρώματος και πλούσια κόμη, ακανόνιστου σχήματος. Τα φύλλα της είναι λογχοειδή με πριονωτές παρυφές και οξεία κορυφή, ενώ χαρακτηριστικές είναι οι νευρώσεις που ξεκινούν από τη βάση του φύλλου και καταλήγουν στην κορυφή του. Έχουν σκούρο πράσινο χρώμα και φέρουν ελαφρύ τρίχωμα, το οποίο δίνει την εντύπωση μιας γκρι απόχρωσης στο φύλλωμα. Τα άνθη είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος) κι έχουν το χαρακτηριστικό ότι είναι απέταλα. Η ανθοφορία γίνεται Μάρτιο με Απρίλιο και τα μικροσκοπικά άνθη μπορεί να εντοπιστούν είτε μεμονωμένα είτε κατά μικρές ομάδες. Ο καρπός είναι μικρός και σφαιρικός, κίτρινος το καλοκαίρι και όταν ωριμάσει μαύρος. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Μελικουκιά απαντά σε όλη τη νότια Ευρώπη και τη δυτική Αφρική, μέχρι και την περιοχή του Καυκάσου. Στην Ελλάδα τη συναντάμε σε όλη την ηπειρωτική χώρα και σε νησιά, εκτός από τις Κυκλάδες και την Κρήτη. Είναι ανθεκτική στους ανέμους και παρουσιάζει αντοχή στις ακραίες θερμοκρασίες. Οι καρποί της είναι εδώδιμοι και υπάρχουν αναφορές από το Θεόφραστο και το Διοσκουρίδη για τις συτυπτικές τους ιδιότητες. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

47. Βουνοφτελιά ή Καραγάτσι

Οικογένεια: Ulmaceae   **Γένος:** Ulmus

Είδος: Ulmus glabra Huds. ^([1],[4],[17])

Η Βουνοφτελιά είναι ένα μεγάλο φυλλοβόλο δέντρο που μπορεί να φτάσει σε ύψος και τα 40μ.. Ο φλοιός έχει καφέ-γκριζωπό χρώμα και όσο μεγαλώνει το δέντρο, σχηματίζονται βαθιές, επιμήκεις σχισμές. Έχει πλούσια κόμη, γνωστή για τη δροσερή σκιά που προσφέρει. Τα φύλλα είναι πράσινα, μεγάλα, ωοειδή με διπλά πριονωτές παρυφές και ένα κεντρικό νεύρο, με πολλές επιμέρους νευρώσεις, που ξεκινά από τη

βάση του φύλλου και καταλήγει στην οξεία κορυφή του. Τα άνθη είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος), φύονται πολλά μαζί και έχουν χαρακτηριστικούς κόκκινους στήμονες. Η ανθοφορία γίνεται Φεβρουάριο με Μάρτιο. Οι καρποί έχουν έναν πυρήνα με ωοειδές πτερύγιο γύρω του. Τα φύλλα και οι καρποί είναι πλούσιοι σε τανίνες και χρησιμοποιούνται συχνά ως αφέψημα, ενώ γνωστή είναι και η χρήση του φυτού στην ομοιοπαθητική και τα ανθοϊάματα Bach. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Η Βουνοφτελιά είναι αυτοφυής της Ευρώπης κι εξαπλώνεται σε όλη την ήπειρο, μέχρι και τη νοτιοδυτική Ασία. Στην Ελλάδα απαντάται σε όλη την ηπειρωτική χώρα και την Εύβοια σε μικτά δάση και σχετικά μεγάλα υψόμετρα. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

48. Βιβούρνο

Οικογένεια: *Viburnaceae*   Γένος: *Viburnum*

Είδος: *Viburnum tinus* L. ^([1],[4],[17])

Το Βιβούρνο είναι ένας αειθαλής θάμνος που φτάνει σε μέγιστο ύψος τα 5μ. κι έχει πυκνό φύλλωμα. Τα φύλλα του είναι ωοειδή, σκούρα πράσινα κι έχουν λεία περίμετρο. Η επάνω επιφάνεια είναι γυαλιστερή, ενώ η κάτω φέρει ελαφρύ χνούδι. Τα άνθη είναι διγενή (έχουν δηλαδή και αρσενικό και θηλυκό μέρος στο ίδιο άνθος), φύονται πολλά μαζί και δημιουργούν ένα σχήμα ομπρέλας. Εξωτερικά είναι κόκκινα ενώ όταν ανθίσουν είναι λευκά. Η ανθοφορία έχει μεγάλη διάρκεια καθώς ξεκινά τον Ιανουάριο και φτάνει μέχρι και Ιούνιο. Οι καρποί που σχηματίζονται είναι μικροί, σφαιρικοί, έντονα γυαλιστεροί και μαύροι. Είναι γνωστό για τις συτυπικές του ιδιότητες από την εποχή του Διοσκουρίδη, ενώ μέχρι και σήμερα έχει ευρεία χρήση στη λαϊκή ιατρική. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

Είναι αυτοφυές των μεσογειακών χωρών, αλλά έχει εισαχθεί και σε χώρες τις Ασίας, σε Αμερική, ακόμη και Αυστραλία. Στην Ελλάδα το συναντάμε στην Ήπειρο, στην Πελοπόννησο, στη Θεσσαλία, στην Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, τα νησιά του Ιονίου και του νοτιοανατολικού Αιγαίου. Αναπτύσσεται γρήγορα, είναι ανθεκτικό στις ακραίες θερμοκρασίες και χρησιμοποιείται ευρέως ως καλλωπιστικό σε κήπους και πάρκα και για τη δημιουργία φραχτών. ^([3], [5], [8], [9], [12], [13])

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διαδικτυακή

- [1] <http://mediplantepirus.med.uoi.gr/> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [2] <http://temperate.theferns.info/> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [3] <http://votaniki.gr/> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [4] <http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/query.asp> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [5] <https://pfaf.org/user/Default.aspx> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [6] <https://plants.ces.ncsu.edu/> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [7] <https://plants.sc.egov.usda.gov/java/> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [8] <https://www.agriamanitaria.gr/> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [9] <https://www.balkep.org/plant-profiles.html> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [10] <https://www.gardenia.net> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [11] https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/mythology/lexicon/browse.html (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [12] <https://www.greekflora.gr/el/flowersSearch.aspx> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [13] <https://www.rhs.org.uk/> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)
- [14] <https://www.wildflower.org/plants-main> (τελευταία πρόσβαση 22/03/2021)

Νομοθεσία

- [15] Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (1992) Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων, 206: 7-50

Ξενόγλωσση

- [16] Giesecke, A. Ovid. 2014 The Mythology of Plants: Botanical Lore From Ancient Greece and Rome. J. Paul Getty Museum, Los Angeles, CA Google Scholar
- [17] Dimopoulos, P., Raus, Th., Bergmeier, E., Constantinidis, Th., Iatrou, G., Kokkini, S., Strid, A., Tzanoudakis, D. 2013 Vascular plants of Greece: An annotated checklist, Berlin: Botanischer Garten und Botanisches Museum Berlin-Dahlem, Athens: Hellenic Botanical society

ΧΛΩΡΙΔΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΥΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Τα φυτά έχουν αναγνωριστεί σε επίπεδο είδους (εκτός από τα taxa *Yucca*, *Cotoneaster* και *Photinia*) κι έχουν διακριθεί σε δύο μεγάλες κατηγορίες: τα γυμνόσπερμα (κωνοφόρα) και τα αγγειόσπερμα (ανθοφόρα). Στο χλωριδικό κατάλογο παρουσιάζονται οι οικογένειες με αλφαβητική σειρά, όπως και τα γένη και τα είδη μέσα σε κάθε οικογένεια. Η ονοματολογία των taxa ακολουθεί το σύγγραμμα "Vascular plants of Greece: An annotated checklist", ενώ για τα ξενικά είδη χρησιμοποιήθηκε η ιστοσελίδα "The Euro+Med PlantBase". Για κάθε taxon δίνεται η επιστημονική λατινική ονομασία και σε παρένθεση το κοινό όνομα στα ελληνικά.

- *Gymnospermae*
- *Cupressaceae*
- *Cupressus arizonica* Greene (Κυπαρίσσι της Αριζόνα)
- *Cupressus sempervirens* L. (Μεσογειακό Κυπαρίσσι)
- *Juniperus horizontalis* Moench "Glauca" (Γιουνίπερος οριζοντιόκλαδος "γλαύκος")
- *Platycladus orientalis* (L.) Franco (Τούγια η ανατολική ή Πλατύκλαδο)
- *Pinaceae*
- *Abies borisii-regis* Mattf. (Υβριδογενής Ελάτη)
- *Cedrus atlantica* (Endl.) Carrière (Κέδρος του Άτλαντα)
- *Cedrus deodara* (D. Don) G. Don (Κέδρος των Ιμαλαΐων)
- *Picea pungens* Engelm. (Μπλε έλατο)
- *Pinus brutia* Ten. (Τραχεία Πεύκη)
- *Pinus nigra* J. F. Arnold (Μαύρη Πεύκη)
- *Pinus pinea* L. (Κουκουναριά)

- *Angiospermae*
- *Aprocynaceae*
- *Nerium oleander* L. (Πικροδάφνη)
- *Aquifoliaceae*
- *Ilex aquifolium* L. (Αρκουδοπούρναρο)
- *Araliaceae*
- *Hedera helix* L. (Κισσός)
- *Arecaceae*

- *Trachycarpus fortunei* (Hook.) H.Wendl. (Χαμαίροπας)
- Asparagaceae
- *Yucca* L. sp. (Γιούκα)
- Berberidaceae
- *Mahonia aquifolium* (Pursh) Nutt. (Μαόνια)
- *Nandina domestica* Thunb. (Ναντίνα)
- Bignoniaceae
- *Catalpa bignonioides* Walter (Κατάληπη)
- Caprifoliaceae
- *Lonicera japonica* Thunb. (Αγιόκλημα)
- *Viburnum tinus* L. (Βιβούρνο)
- Corylaceae
- *Carpinus betulus* L. (Γαύρος)
- *Ostrya carpinifolia* Scop. (Οστρυά)
- Ericaceae
- *Arbutus unedo* L. (Κουμαριά)
- Fabaceae
- *Albizia julibrissin* Durazz. (Ακακία Κωνσταντινουπόλεως)
- *Cercis siliquastrum* L. (Κουτσουπιά)
- *Styphnolobium japonicum* (L.) Schott (Σοφόρα)
- *Robinia pseudoacacia* L. (Ψευδοακακία)
- Fagaceae
- *Quercus ilex* L. (Αριά)
- Hamamelidaceae
- *Liquidambar orientalis* Mill. (Ζητιά)
- Lauraceae
- *Laurus nobilis* L. (Δάφνη)
- Lythraceae
- *Punica granatum* L. (Ροδιά)
- Magnoliaceae
- *Magnolia grandiflora* L. (Μανόλια)
- Malvaceae
- *Hibiscus syriacus* L. (Ιβίσκος)
- *Tilia tomentosa* Moench (Φλαμουριά/ Φιλύρα)
- Meliaceae
- *Melia azedarach* L. (Μελία/ Ινδική πασχαλιά)

- Oleaceae
- *Fraxinus excelsior* L. (Φράξος)
- *Ligustrum ovalifolium* Hassk. (Λιγούστρο)
- Pittosporaceae
- *Pittosporum tobira* (Thunb.) W. T. Aiton (Αγγελική)
- Platanaceae
- *Platanus orientalis* L. (Πλάτανος)
- Rosaceae
- *Chaenomeles speciosa* (Sweet) Nakai (Τσιντόνια)
- *Cotoneaster* Medik. sp. (Κυδωνίαστρο)
- *Eriobotrya japonica* (Thunb.) Lindl. (Μουσμουλιά)
- *Photinia × fraseri* Dress (Φωτίνια)
- *Prunus cerasifera* Ehrh. (Καλλωπιστική δαμασκηλιά)
- *Pyracantha coccinea* M. Roem. (Πυράκανθος)
- Salicaceae
- *Populus alba* L. (Λεύκα)
- Sapindaceae
- *Acer campestre* L. (Πεδινό Σφενδάμι/ Εγγλενός)
- *Acer negundo* L. (Σφένδαμος της Μανιτόμπα)
- *Koelreuteria paniculata* Laxm. (Κελρετέρια)
- Simaroubaceae
- *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle (Βρωμοκαρυδιά)
- Ulmaceae
- *Celtis australis* L. (Μελικουκιά)
- *Ulmus glabra* Huds. (Φτελιά)

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Dimopoulos, P., Raus, Th., Bergmeier, E., Constantinidis, Th., Iatrou, G., Kokkini, S., Strid, A., Tzanoudakis, D. 2013 Vascular plants of Greece: An annotated checklist, Berlin: Botanischer Garten und Botanisches Museum Berlin-Dahlem, Athens: Hellenic Botanical society
- <http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/query.asp>